

**VALSTYBINĖS DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOS
2005 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

Vilnius, 2006

TURINYS

Įvadas	4
1. Duomenų valdytojų veiklos priežiūra	5
1.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas	5
1.1.1. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai	6
1.1.2. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai dėl pasibaigusių terminų ir neteikti nurodymai.....	14
1.1.3. Skundai, kuriuos nagrinėjant pažeidimai buvo pašalinti tikrinimo metu	14
1.1.4. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo teikti nurodymai	15
1.1.5. Kiti skundai	18
1.2. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos iniciatyva	19
1.2.1. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo teikti nurodymai	19
1.2.2. Tikrinimai, kuriuos atliekant pašalinti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimai	24
1.2.3. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai.....	25
1.2.4. Tikrinimai, kuriuos atliekant nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų	26
1.2.5. Tikrinimai registruose	26
1.3. Išankstinė patikra	27
2. Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymas	28
2.1. Paslauga duomenų subjektui	30
3. Duomenų apsaugos plėtojimas ir metodinė pagalba	31
3.1. Teisės aktų rengimas	31
3.2. Teisės aktų ir duomenų valdytojų pateiktų dokumentų derinimas	32
3.3. Konsultacijos	33
3.4. Europos Sąjungos dokumentų vertimas	34
3.5. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos parengtos rekomendacijos	36
3.6. Visuomenės informavimas	37
4. Tarptautinis bendradarbiavimas	37
4.1. Paklausimai ir informacija iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	38
4.2. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose	38
4.3. Tarptautinių renginių organizavimas	39

4.4. PHARE projektas	39
5. Darbo organizavimas	40
5.1. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos struktūra	40
5.2. Žmogiškieji ištekliai	40
5.3. Skundai ir paklausimai dėl Inspekcijos veiklos.....	41
6. Veiklos gairės	43

IVADAS

Žmogaus privatų gyvenimą gina Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymai. Duomenų apsauga turėtų rūpintis kiekvienas žmogus, kurio teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ryšium su asmens duomenų tvarkymu gina Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADTAI) (Žin., 1996, Nr. 63-1479; 2003, Nr. 15-597).

Siekiant užtikrinti veiksmingą duomenų apsaugą, svarbus vaidmuo tenka nacionalinei priežiūros institucijai – Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai (toliau – Inspekcija). Europos Bendrijų teisė nustato, kad šios rūšies institucijos turi padėti asmenims apsaugoti jų teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ir kartu prisidėti prie sąlygų laisvam duomenų judėjimui sudarymo.

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, duomenų apsauga įgyja vis didesnę reikšmę.

Svarbiausieji Inspekcijos veiklos tikslai yra plėtoti duomenų apsaugą, prižiūrėti asmens duomenų valdytojų veiklą tvarkant asmens duomenis, kontroliuoti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, užkirsti kelią duomenų tvarkymo pažeidimams ir užtikrinti aukštą duomenų subjekto teisių apsaugos lygį.

Inspekcija, vykdydama jai pavestas duomenų apsaugos priežiūros funkcijas, nustatytas ADTAI, Elektroninių ryšių įstatyme (toliau – ERI) (Žin., 2004, Nr. 69-2382), kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose, tarptautinėse sutartyse, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais bei Inspekcijos direktoriaus patvirtintais teisės aktais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kuriais Inspekcija paskirta nacionaline priežiūros institucija pagal Konvencijos dėl Europos policijos biuro įsteigimo (Europolo konvencija), Konvencijos dėl informacinių technologijų naudojimo muitinės tikslais, parengtais vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu, nuostatas, 2004 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje pradėtas įstaigos struktūros pertvarkymas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į Inspekcijos poreikius, padidino Inspekcijos etatų skaičių ir biudžeto lėšas. 2005 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja Inspekcijos struktūra, kurią sudaro Inspekcijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas (nuo 2005-01-31 įsteigti du direktoriaus pavaduotojų etatai), administracija ir 4 skyriai: Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo, Informacijos ir technologijų, Teisės ir Prevencijos.

Inspekcijos 2005 metų veiklos plane buvo numatyta išnagrinėti 550 duomenų valdytojų pranešimų apie duomenų tvarkymą, gauti bei išnagrinėti 70 asmenų skundų (prašymų) ir atlikti 400 tikrinimų bei parengti išvadų dėl išankstinių patikrų, atsakyti į 20 Konvencijos ETS Nr. 108 šalių paklausimų. Taip pat planuota parengti 15 metodinių dokumentų, suderinti 150 teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų, suteikti 2000 konsultacijų, parengti 4 teisės aktus ir 100 visuomenės informavimo priemonių, parengti 40 išvadų dėl Europos Sąjungos institucijų rengiamų dokumentų.

Inspekcijos pasiekti kiekybiniai 2005 metų veiklos rodikliai yra šie: išnagrinėti 686 duomenų valdytojų pranešimai apie duomenų tvarkymą, išnagrinėti 102 asmenų skundai (prašymai), atlikti 63 prevenciniai tikrinimai bei parengtos 342 išvados dėl išankstinės patikros (iš viso 405), atsakyta į 84 Konvencijos ETS Nr. 108 šalių paklausimus, parengta 15 metodinių dokumentų, suderinti 157 teisės aktai ir duomenų valdytojų pateikti dokumentai, suteiktos 2207 konsultacijos, parengti 4 teisės aktai ir 100 visuomenės informavimo priemonių, parengtos 44 išvados dėl Europos Sąjungos institucijų rengiamų dokumentų.

2005 m. Inspekcija ne tik įvykdė daugumą 2005 m. strateginiame veiklos plane numatytų rodiklių, bet dalį jų viršijo.

Šioje penktojoje oficialioje Inspekcijos metinėje ataskaitoje išsamiai atspindėti duomenų apsaugos priežiūros institucijos atlikti darbai.

1. DUOMENŲ VALDYTOJŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

Per 2005 m. Inspekcija išnagrinėjo 102 asmenų skundus (prašymus), atliko 63 asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus, parengė 342 išvadas dėl išankstinės patikros.

1.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas

ADTAI suteikia teisę kiekvienam Lietuvos Respublikos gyventojui kreiptis į duomenų valdytoją dėl jo asmens duomenų tvarkymo. Duomenų subjektas turi teisę kreiptis į Inspekciją ir skųsti duomenų valdytojo veiksmus (neveikimą), jei duomenų valdytojas neįgyvendina jo teisių arba jas įgyvendina netinkamai.

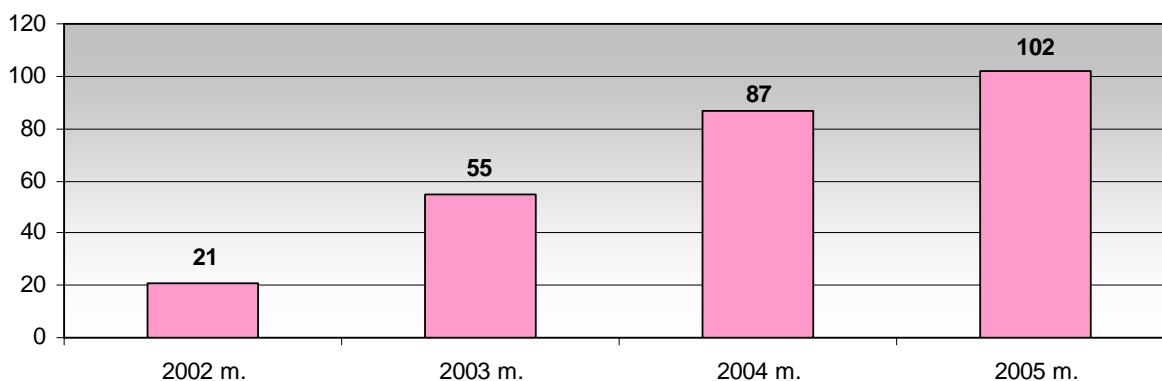
Viešojo administravimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. 60-1945) numato, kad asmenys (pareiškėjai) turi teisę kreiptis tiesiogiai į viešojo administravimo instituciją, taip pat į Inspekciją, pateikdami rašytinį prašymą. Institucija privalo priimti asmenų prašymus ir juos nagrinėti pagal savo kompetenciją. Tokių prašymų nagrinėjimas negali tęstis ilgiau nei 30 dienų, jei įstatymų nenumatyta kitaip.

Inspekcija, nagrinėdami gautus skundus (pranešimus), atlieka asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus, teikia privalomus nurodymus duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo bei surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus (toliau – ATP protokolas).

2005 metais Inspekcija gavo 119 skundų (pranešimų) (12 iš jų gauta iš juridinių asmenų) dėl asmens duomenų tvarkymo galimų pažeidimų, 27 % daugiau nei praėjusiais metais. Iš šių skaičių matyti, kad gyventojai labiau domisi savo teisėmis, yra geriau informuoti apie savo teisių ir teisėtų interesų gynimo būdus. Išnagrinėti 102 iš juridinių bei fizinių asmenų gauti skundai, dėl galimų padarytų asmens duomenų tvarkymo pažeidimų.

1 grafikas

Išnagrinėtų asmenų skundų ir prašymų skaičiaus dinamika

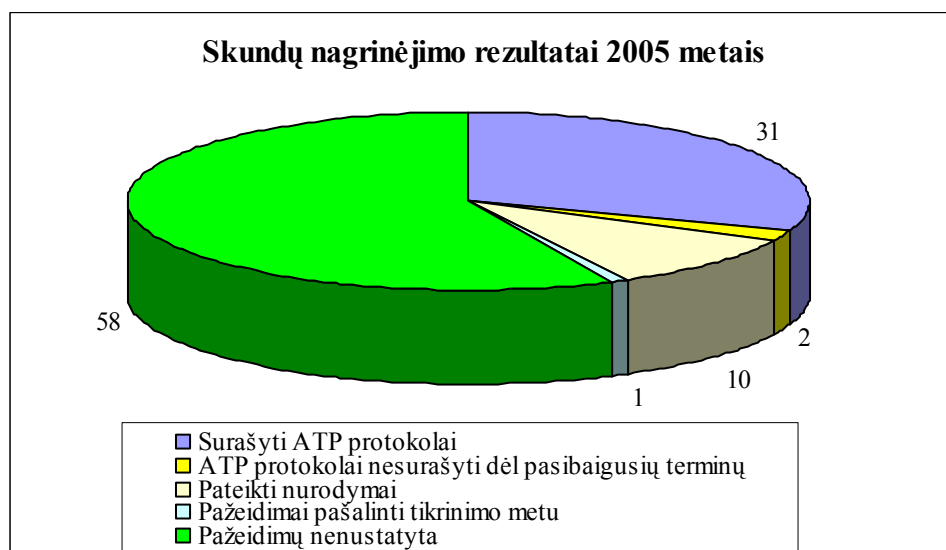
Iš 119 skundų 80 buvo gauta dėl privačių institucijų ir fizinių asmenų, 39 skundai dėl viešųjų juridinių asmenų veiksmų ir (arba) neveikimo.

Dauguma gautų skundų buvo dėl asmens duomenų neteisėto tvarkymo, dėl teisės susipažinti su savo duomenimis pažeidimo, dėl duomenų subjekto neinformavimo bei dėl teisės prieštarauti dėl savo duomenų tvarkymo pažeidimo.

Išnagrinėjus visus skundus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų buvo surašytas 31 ATP protokolas (2 atvejais ATP protokolai nesurašyti dėl praėjusių terminų), 18 surašytų ATP protokolų pagrindimą teismas pripažino bei, atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą, pažeidėjams 11 atvejų skyrė išpėjimus, 7 atvejais pažeidėjams buvo paskirtos baudos, 3 atvejais administracinės bylos buvo nutrauktos ir 10 bylų dar nagrinėjama teismuose. Nagrinėjant kitus skundus 1 atveju pažeidimai pašalinti tikrinimo metu, 10 atvejų teikti nurodymai pašalinti pažeidimus ir užtikrinti tinkamą asmens duomenų saugą, 5 skundai

persiųsti nagrinėti kitoms institucijoms, 12 skundų nagrinėjimas tęsiamas 2006 metais. Išnagrinėjus likusius skundus asmens duomenų tvarkymo pažeidimų nebuvo nustatyta.

2 grafikas

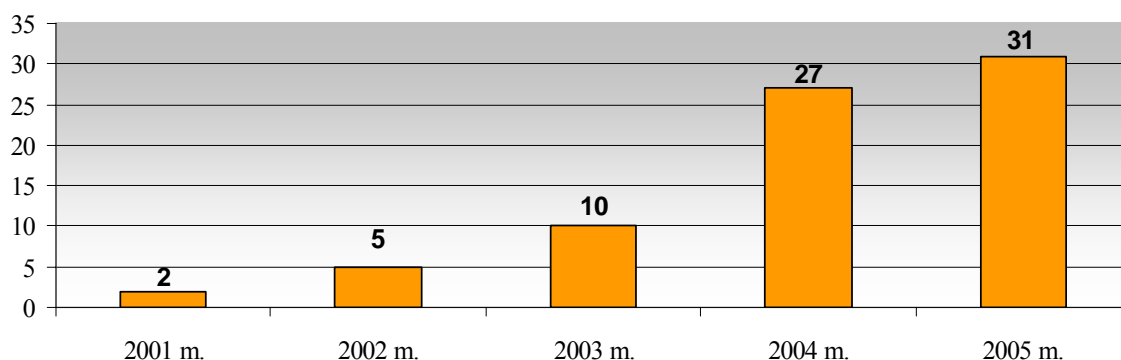
Iš viso 2005 metais asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai pagal gautus asmenų skundus atlikti 17 viešųjų ir 29 privačių juridinių asmenų buveinėse (iš viso 56). Kitos institucijos, įmonės ir įstaigos tikrintos susirašinėjimo būdu.

1.1.1. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai

Šioje dalyje apžvelgiami skundai, kuriuos nagrinėdama Inspekcija surašė ATP protokolus ir perdavė juos nagrinėti teismui.

3 grafikas

Administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičiaus dinamika

Toliau pateikiama trumpa gautų skundų, nustatytų pažeidimų bei surašytų ATP protokolų apžvalga bei 2004 m. pabaigoje surašytų ATP protokolų nagrinėjimo rezultatai.

1. 2004-08-09 gautas V. Ž. skundas dėl asmens duomenų (vardo, pavardės, asmens kodo ir kt.) platinimo viešose vietose. Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad pilietis J. Z., eidamas sodininkų bendrijos „Šermukšnėlė“ pirmininko pavaduotojo apskaitai pareigas, pildė

pranešimą apie apdraustojo socialiniu draudimu asmens atleidimą iš darbo. Kelios šio pranešimo kopijos buvo atiduotos minėtos bendrijos sekretoriui bei parodytos keletui bendrijos narių, nes šie reikalavo įrodymų, kad pareiškėjas V. Ž. atleistas iš darbo. J. Z., atskleisdamas pareiškėjo asmens duomenis, kurie neskirti skelbti viešai, tretiesiems asmenims, pažeidė ADTAĮ 24 str. 5 d. Už nustatytą pažeidimą pil. J. Z. 2004-03-22 surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, paskyrė 750 Lt baudą. Asmuo, nesutikdamas su tokiu teismo nutarimu, padavė apeliacinį skundą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-06-16 nutartimi grąžino bylą tam pačiam teismui nagrinėti iš naujo. Pirmosios instancijos teismas 2005-08-18 administracinio teisės pažeidimo bylą nutraukė, motyvuodamas, kad ATP protokolas surašytas nepagrįstai. Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs civilinę bylą, nustatė, kad minėtas asmuo J. Z. sodininkų bendrijos „Šermukšnėlė“ pirmininko pavaduotoju buvo išrinktas neteisėtai, todėl jis negali būti laikomas nei duomenų tvarkytoju, nei valdytoju ir traukiamas atsakomybėn pagal ADTAĮ.

2. 2004-11-08 gautas pil. V. J. skundas dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) darbuotojo V. J. veiksmų. Pareiškėjas nurodė, kad VSDFV Vilkaviškio r. skyriaus darbuotojas rinko ir toliau naudojo jo asmens duomenis be sutikimo. Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad minėtas Vilkaviškio r. skyriaus darbuotojas pateikė Kauno apygardos teismui dokumentus su pareiškėjo ūkininko ūkio antspaudu, procesiniuose dokumentuose nurodė pareiškėjo ūkyje dirbančių asmenų asmens duomenis, pateikė duomenis apie ūkio įregistravimą draudėju VSDFV Vilkaviškio r. skyriuje. Taip pažeidė ADTAĮ 24 str. 5 d. VSDFV Vilkaviškio r. skyriaus darbuotojui už nustatytus pažeidimus 2004-12-03 surašytas ATP protokolas. Teismas 2005-03-10 nutarimu nutarė nutraukti administracinę bylą, nes pasibaigė Administracinių teisės pažeidimų kodekse (toliau – ATPK) nustatyti terminai.

3. 2004-11-22 Inspekcijoje gautas R. L. skundas dėl nepageidaujamo elektroninio pašto pranešimo. Tyrimo metu nustatyta, kad serveris, iš kurio siųstas nepageidaujamas elektroninio pašto pranešimas, priklauso UAB „Biuro sprendimų tinklas“. UAB „Biuro sprendimų tinklas“, atsakydama į Inspekcijos paklausimą, pranešė, kad už nustatyto serverio palaikymą minėtai bendrovei moka ir už jį atsako UAB „Interprekyba“. Inspekcijos darbuotojai minėtoje bendrovėje atliko asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą ir nustatė, kad iš UAB „Interprekyba“ pareiškėjui siųstas elektroninio pašto pranešimas tiesioginės rinkodaros tikslu be išankstinio abonento sutikimo, taip pažeista ERĮ 68 str. 1 d. Už nustatytą pažeidimą UAB „Interprekyba“ direktoriui 2004-12-10 surašytas ATP protokolas. Teismas 2005-03-17 nutarimu minėtos bendrovės direktoriui skyrė 100 Lt baudą.

4. Inspekcija 2004-12-15 gavo piliečio O. A. skundą dėl UAB „NORD/LB Investicijų valdymas“ veiksmų. Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad AB bankas „NORD/LB Lietuva“ piliečiui persiuntė pasiūlymą dėl papildomos pensijos kaupimo, kuriame buvo nurodyti asmens duomenys. Duomenys buvo tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais. Nustatyta, kad pilietis buvo pateikęs savo duomenis tik UAB „NORD/LB Investicijų valdymas“, kuri juos tvarkė ne tais tikslais, kuriais jie buvo pateikti, ir apie kitokių duomenų tvarkymą (tiesioginės rinkodaros tikslais) nesupažindino duomenų subjekto. Taip pat nustatyta, kad UAB „NORD/LB Investicijų valdymas“ (duomenų valdytojas) davė neteisėtą nurodymą duomenų tvarkytojui AB bankui „NORD/LB Lietuva“ tvarkyti pareiškėjo duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais. Taip pat nustatyta, kad asmens duomenys buvo tvarkomi automatinio būdu apie tai nepranešus Inspekcijai. UAB „NORD/LB Investicijų valdymas“ direktoriui 2005-01-12 surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, nustatytus pažeidimus pripažino ir direktoriui skyrė 100 Lt baudą.

5. Pilietis R. D. 2005-01-04 pateikė Inspekcijai 2 skundus dėl neteisėtai atskleistų jo asmens duomenų, kuriuose kaltino UAB „Trakų rajono komunalinių įmonių kombinatas“ ir „Contant Oy“ filialą. Nagrinėjant skundą nustatyta, kad „Contant Oy“ filialas išsiuntė piliečiui R. D. raginimą apmokėti susidariusį įsiskolinimą nepranešęs, kad tvarko jo asmens duomenis, negavęs jo sutikimo bei neinformavęs, kokiais tikslais tai yra daroma ir kokie jo

duomenys yra tvarkomi. Taip pat duomenų subjektas nebuvo informuotas, iš kur jo duomenys pateko į minėtą įmonę. Tikrinimo metu Inspekcijai buvo paaiškinta, kad piliečio duomenys į jų įmonę buvo persiųsti faksu iš įmonės UAB „Trakų rajono komunalinių įmonių kombinatas“. Atliekant patikrinimą nustatyta, kad minėta įmonė faksu pateikė asmens duomenis trečiajai šaliai – „Contant Oy“ filialui, skolų išieškojimo įmonei, apie tai neinformavusi duomenų subjekto, t. y. nepateikusi priminimo apie susidariusį išsiskolinimą. Taip pat nustatyta, kad asmens duomenys įmonėje tvarkomi automatinio būdu, apie tai nepranešta Inspekcijai. Už šiuos pažeidimus 2005-02-02 surašytas ATP protokolas „Contant Oy“ filialo direktoriui, 2005-02-03 – UAB „Trakų rajono komunalinių įmonių kombinatas“ direktoriui. Teismas, išnagrinėjęs bylą, pažeidimus pripažino ir minėtų įmonių direktoriams skyrė įspėjimus.

6. Inspekcija 2005-01-13 gavo piliečio J. M. skundą, kuriame buvo nurodyta, kad A. J. personalinė įmonė, besiverčianti vaizdajuosčių ir DVD nuoma, renka perteklinius asmens duomenis. Inspekcija atlikusi patikrinimą nustatė, kad asmuo, norintis išsinuomoti vaizdajuostę, turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą su nuotrauka ar be jos (nesant asmens nuotraukos asmens tapatybę patvirtinančiame dokumente, asmens nuotrauka privalo būti pateikta atskirai), pateiktas dokumentas būdavo nuskaitomas (skenuojamas). Taip pat į duomenų bazę būdavo suvedami kiti asmens duomenys. Tokiu būdu ši įmonė tvarkė perteklinius asmens duomenis, taip pat asmens duomenys buvo saugomi ilgiau nei yra reikalingi. Tikrinimo metu nustatyta, kad ši įmonė tvarkė asmens duomenis automatinio būdu apie tai nepranešusi Inspekcijai. Už šiuos pažeidimus 2005-02-11 surašytas ATP protokolas. Teismas pažeidimus pripažino ir A. J. personalinės įmonės direktoriui skyrė įspėjimą.

7. Inspekcija 2005-01-19 gavo skundą, persiūtą iš Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato kriminalinės policijos Organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnybos, kuriame buvo prašoma iširti, ar UAB „Verslo prognozė“, perduodama asmens duomenis UAB „Status finansinė pramoninė grupė“, nepažeidė piliečio J. B. teisių ir ar UAB „Verslo prognozė“ veiksmai renkanti ir tvarkanti pareiškėjo asmens duomenis yra teisėti. UAB „Verslo prognozė“ rinkdama duomenis apie UAB „Vikojolė“ VĮ „Registru centras“ tvarkomoje duomenų bazėje atliko ir J. B., kaip fizinio asmens, turto paiešką. Iš duomenų bazės buvo atspausdintas išrašas apie J. B. asmens nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą bei kita asmens informacija (vardas, pavardė, gyvenamoji vieta). J. B. nėra davęs sutikimo minėtai įmonei tvarkyti savo asmens duomenų bei nėra sudaręs jokios sutarties. Nors UAB „Verslo prognozė“ turėjo teisę minėtame registre sužinoti saugomą informaciją, tačiau neturėjo teisės atspausdinti ir perduoti informacijos tretiesiems asmenims. Be to, asmens duomenis tvarkė automatinio būdu apie tai nepranešusi Inspekcijai. Už šiuos pažeidimus 2005-02-23 buvo surašytas ATP protokolas. Teismas pažeidimus pripažino ir UAB „Verslo prognozė“ direktoriui skyrė 100 Lt baudą.

8. Inspekcija 2005-01-24 gavo pil. E. G. skundą dėl UAB „IMP Baltic“ veiksmų. Skunde buvo nurodyta, kad UAB „IMP Baltic“ asmens duomenis tvarko neteisėtais tikslais, netiksliai, nesąžiningai, tokios apimties, kuri nėra būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti, nesant asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijaus. Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „IMP Baltic“ persiuntė reklaminį pasiūlymą, nors pil. E. G. ir nebuvo davęs sutikimo tvarkyti jo asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais. 2005-02-22 minėtos bendrovės Marketingo skyriaus direktoriui surašytas ATP protokolas dėl ADTAI 21 str. 1 d. pažeidimo, taip pat pažeistas ADTAI 18 str. 1 d. 2 p. Teismas grąžino bylą Inspekcijai, nurodydamas pašalinti ATP protokole nurodytus trūkumus. Inspekcija 2005-04-01 pateikė teismui paaiškinimus dėl minėtų trūkumų bei papildomą medžiagą, tačiau teismas nutarė nutraukti bylą nesant nustatyto asmens veikoje administracinio teisės pažeidimo sudėties. Inspekcija 2005-06-03 padavė apeliacinį skundą Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kuris 2005-12-22 nutartimi paliko nepakeistą ankstesnio teismo nutarimą, motyvuodamas, kad Inspekcijos surašytame ATP protokole joks kaltinimas konkrečiam darbuotojui nesuformuluotas – nenurodyta, kokius neteisėtus veiksmus atliko, kokių teisės normų reikalavimus pažeidė.

Nurodyta, kad Inspekcijos nustatytus pažeidimus padarė „IMP Baltic“, kuri, kaip juridinis asmuo, pagal Administracinių teisės pažeidimų (toliau – ATPK) (Žin., 1985, Nr. 1-1) negali būti pažeidėjas.

9. Inspekcija 2005-02-11 gavo UAB „Dokeda“ skundą dėl neteisėto elektroninio prisijungimo. Tyrimo metu nustatyta, kad minėta bendrovė, teikianti interneto ryšio paslaugas, pastebėjo neteisėtą prisijungimą prie duomenų bazės. Atliekant tyrimą nustatyta, kad pilietis O. B., prisijungdamas prie UAB „Dokeda“ serverio, naudojosi kito asmens prisijungimo duomenimis. 2005-03-07 surašytas ATP protokolas piliečiui O. B. dėl ERĮ 63 str. 1 d. pažeidimo. Teismas, išnagrinėjęs bylą, pažeidimą pripažino ir pažeidėjui skyrė 500 Lt baudą.

10. Pilietis V. J. 2005-02-09 kreipėsi į Inspekciją su skundu, kad buvo neteisėtai atskleisti jo asmens duomenys. Antstolių kontora išsiuntė raginimą apmokėti išsiskolinimą, tačiau šis pranešimas nebuvo įdėtas į voka, o buvo išsiųstas atvirlaiškiu. Taip pat antstolis neinformavo pareiškėjo apie jo duomenų tvarkymą bei nesupažindino su teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo duomenys. Duomenų tvarkytojas neįgyvendino techninių ir organizacinių priemonių duomenų saugumui apsaugoti. Minėtos priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų saugomų asmens duomenų pobūdį ir jų tvarkymo keliamą riziką. 2005-03-01 surašytas ATP protokolas dėl ADTAĮ 24 str. 1 d. pažeidimo. Teismas ATP protokolo nepripažino ir nutraukė bylą. Dėl šio teismo sprendimo 2005-05-06 buvo pateiktas apeliacinis skundas. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-08-17 priėmė nutartį Inspekcijos skundą atmesti, palikti galioti pirmosios instancijos teismo nutarimą – administracinio teisės pažeidimo bylą antstoliui nutraukti. Konstatuota, kad ADTAĮ nenustato tvarkos, kaip turi būti tvarkomi duomenys apie asmens turtinę padėtį, jo skolas. Be to, raginimas sumokėti skolą buvo registruotas ir įteiktas pareiškėjui asmeniškai.

11. 2005-06-16 Inspekcijoje gautas V. N. pranešimas dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo UAB „Sport Line“. Parduotuvėje, esančioje Juozapavičiaus g. 6/2, Vilniuje, buvo pareikalauta, kad asmuo, norintis pakeisti nekokybišką prekę, pateiktų asmens kodą. Inspekcija, atlikusi patikrinimą UAB „Sport Line“, nustatė, kad minėtoje parduotuvėje pagal prekių keitimo-gražinimo aktą yra renkamas ir toliau tvarkomas perteklinis fizinio asmens duomuo – asmens kodas. Bendrovėje asmens kodas nėra naudojamas jokiam tikslui, t. y. nebūtinai nei kasos operacijoms, nei mokant mokesčius, nei kitoms operacijoms atlikti. Už nustatytą pažeidimą 2005-08-09 UAB „Sport Line“ direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, skyrė šios bendrovės direktoriui 500 Lt baudą.

12. 2005-06-20 gautas L. S. skundas, persiųstas iš Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, dėl UAB „Glaxo Smith Kline“ veiksmų. Pareiškėjas L. S. skunde teigė, kad UAB „Glaxo Smith Kline“ reklamavo, kad įsigijus jų vaistų kortelę bus galima pigiau įsigyti kai kuriuos vaistus. Pilietis užpildė paraišką, tačiau nurodė, jog nesutinka, kad būtų skelbiamas jo asmens kodas. Motyvuojant tuo, kad L. S. paraiškos anketos formoje nenurodė UAB „Glaxo Smith Kline“ savo asmens kodo, jam buvo atsisakyta išduoti minėtą vaistų kortelę.

Anketos formoje nurodyta, kad „būtina pildyti visus laukus, t. y. vardą, pavardę, pensininko pažymėjimo Nr., asmens kodą, gyvenamosios vietos adresą, telefono numerį“. Tikrinimo metu nustatyta, kad asmens kodas yra perteklinis asmens duomuo. Jis nėra būtinas asmenų, perkančių vaistus, apskaitai tvarkyti. Už nustatytą ADTAĮ pažeidimą 2005-07-14 surašytas ATP protokolas UAB „Glaxo Smith Kline“ direktoriui. Teismas bylą nutraukė. Inspekcija 2005-11-10 Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikė apeliacinį skundą. Teismas dar nėra priėmęs sprendimo šioje byloje.

13. 2005-06-20 gautas A. Č. pranešimas dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo UAB „Armitana“ priklausančioje parduotuvėje „RENO“. Jame nurodyta, kad gražinant defektuotą prekę buvo pareikalauta pateikti asmens kodą. Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Armitana“ susistemintose rinkmenose tvarko pareiškėjo asmens duomenis (vardą, pavardę, asmens kodą, adresą), kurie buvo nurodyti prašyme dėl nekokybiškų prekių gražinimo.

Asmuo pats savo noru pateikia asmens duomenis. Nepaisant to, kad asmuo nepateikia asmens kodo, pinigai už nekokybišką prekę gražinami. Asmens kodas nėra būtinas gražinant nekokybiškas prekes, nėra naudojamas jokiam kitam tikslui. UAB „Armitana“ rinkdama ir toliau tvarkydama perteklinį asmens duomenį – asmens kodą pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. Už nustatytą pažeidimą bendrovės prezidentui 2005-09-12 surašytas ATP protokolasis. Teismas UAB „Armitana“ direktoriui skyrė 500 Lt baudą.

14. 2005-06-27 dienraštyje „Respublika“ pateikta informacija, kad VSDFV Kauno skyrius, išsiuntinėdamas diabetu sergantiems asmenims atvirlaiškius, galėjo paviešinti informaciją, draudžiamą skelbti be ligonio sutikimo. Tiriant dienraštyje pateiktą informaciją nustatyta, kad pranešimai dėl kompensacijų mokėjimo, kuriuose buvo nurodyti asmens duomenys (tarp jų ir ypatingi), buvo siunčiami atvirlaiškio forma, t. y. nebuvo įgyvendintos tinkamos techninės priemonės, skirtos apsaugoti asmens duomenis, įskaitant ypatingus asmens duomenis, nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Už nustatytą pažeidimą VSDFV Kauno skyriaus direktoriui 2005-08-11 surašytas ATP protokolasis. Teismas skyrė įspėjimą.

15. 2005-07-21 Inspekcijoje gautas iš Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos persiūstas P. M. skundas dėl UAB „Bitė Lietuva“ veiksmų. Į asmens vardu registruotą numerį, esantį TELE 2 tinkle, paskambino atstovas iš UAB „Bitė Lietuva“, siūlė pereiti į šios įmonės tinklą bei teigė, kad pagal UAB „Bitė Lietuva“ turimą informaciją dažnai skambinama į jo numerį ir kad jo numeris dažnai skambina į Bitės GSM tinklą. Pareiškėjas mano, kad taip pažeidžiamas jo privatumas. Tikrinimo metu nustatyta, kad minėta bendrovė vykdė akciją, kurios metu surenkant atsitiktiniu būdu skaičių seką buvo skambinama abonentams, klausiana, ar asmuo sutiktų išklaudyti informaciją, bei jam sutikus siūloma tapti UAB „Bitė Lietuva“ abonentu. Inspekcijos nuomone, asmens sutikimas išklaudyti siūlomą informaciją negali būti laikomas išankstiniu sutikimu, kaip to reikalauja įstatymai. UAB „Bitė Lietuva“, skambindama abonentams tiesioginės rinkodaros tikslu ir neturėdama išankstinio abonto sutikimo, pažeidė ERĮ 68 str. 1 d. Už nustatytą pažeidimą UAB „Bitė Lietuva“ generaliniam direktoriui 2005-08-16 surašytas ATP protokolasis. Teismas bylą nutraukė. Inspekcija 2005-12-30 pateikė apeliacinį skundą Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Teismas dar nėra priėmęs nutarimo.

16. 2005-07-27 el. paštu iš T. K. buvo gauta informacija, kad jo nurodytoje interneto svetainėje skelbiami visų 2005 m. į aukštąsias mokyklas įstojusių asmenų sąrašai su vardais ir pavardėmis. Tikrinimo metu nustatyta, kad duomenis nurodytoje svetainėje paskelbė M. P., nesant nė vieno ADTAĮ 5 str. 1 d. nustatyto asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijaus. Taip pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 2 p. Piliėčiui M. P. 2005-10-03 surašytas ATP protokolasis. Teismas skyrė įspėjimą.

17. 2005-08-26 Inspekcijoje gautas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos raštas dėl nepageidaujamų elektroninio pašto laiškų. Rašte nurodyta, kad rugpjūčio 22 ir 23 d. minėtoje tarnyboje užfiksuotas didelis kiekis nepageidaujamų elektroninio pašto laiškų, siųstų tarnautojams tiesioginės rinkodaros tikslais be išankstinio gavėjų sutikimo, taip pažeidžiant ERĮ. Prašymo nagrinėjimo metu buvo atlikti patikrinimai UAB „Kelaris“, VšĮ „Raganiukės teatras“. Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „Kelaris“ siuntė elektroninio pašto pranešimą tiesioginės rinkodaros tikslu (siūlė įsigyti kavinuką), neturėdama išankstinio abonto sutikimo, ir slėpė siuntėjo, kurio vardu siunčiama, tapatybę, nenurodė galiojančio adreso, kuriuo gavėjas galėtų pareikalauti nutraukti tokios informacijos siuntimą, taip pažeisdama ERĮ 68 str. 1 ir 3 d. Už nustatytus pažeidimus UAB „Kelaris“ direktoriui 2005-09-23 surašytas ATP protokolasis. Teismas skyrė 200 Lt baudą.

VšĮ „Raganiukės teatras“ siuntė elektroninio pašto pranešimą, kuriame siūlė savo teikiamas paslaugas, neturėdama išankstinio pašto gavėjo sutikimo. Taip pažeidė ERĮ 68 str. 1 d. ATP protokolasis 2005-09-15 surašytas VšĮ „Raganiukės teatras“ direktoriui. Teismas skyrė įspėjimą.

Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad nepageidaujami elektroninio pašto pranešimai buvo siųsti ir iš K. Usevičiaus TŪB „Pokyti“ priklausančios pašto dėžutės. Tačiau iš gautos informacijos nustatyti, koku būdu ir kokiame serveryje įvyko gavėjo adreso pakeitimas į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos darbuotojų pašto adresus, nėra galimybės.

18. 2005-09-07 gautas Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos raštas dėl UADBB „Drausma“ darbuotojų veiksmų. Rašte nurodyta, kad Draudimo priežiūros komisijai buvo pateikta žodinė informacija, kad UADBB „Drausma“ disponuoja DUAB „INGO Baltic“ draudėjų asmens duomenimis neturėdama jų sutikimo bei teikia pastariesiems asmenims pasiūlymus dėl draudimo tarpininkavimo. Tikrinimo metu paaiškėjo, jog du minėtos įmonės draudimo brokeriai pagal jų teigimu, rastus gavėje DUAB „INGO Baltic“ draudėjų sąrašus išsiuntinėjo SMS žinutes, kuriomis informavo, kad minėta bendrovė bankrutavo ir siūlė susitvarkyti sutarčių nutraukimo dokumentus bei sudaryti naujas sutartis. Siųsdami SMS žinutes tiesioginės rinkodaros tikslu be išankstinio abonento sutikimo, minėti brokeriai pažeidė ERĮ 68 str. 1 d. 2005-09-19 UADBB „Drausma“ dviems draudimo brokeriams surašyti ATP protokolai. Teismas jiems skyrė išpėjimus.

19. 2005-09-19 gautas pil. R. K. pranešimas, kuriame teigiama, kad parduotuvėje „Topo centras“ perkant prekes ir atsiskaitant už jas AB SEB Vilniaus banko kreditine kortele buvo paprašyta pateikti pasą. Parduotuvės darbuotojas ant kitos kvito pusės nusirašė pareiškėjo asmens duomenis (ir asmens kodą). Remiantis prašymu buvo atlikti patikrinimai UAB „Topo centras“ priklausančioje parduotuvėje ir AB SEB Vilniaus banke. Nustatyta, kad bankas yra sudaręs su parduotuve Kortelių turėtojų aptarnavimo sutartį, kurioje įpareigojo parduotuvės darbuotojus kitoje kvito pusėje užrašyti tam tikrus asmens duomenis. Bankas taip rinko perteklinius asmens duomenis ir pažeidė ADTAĮ. AB SEB Vilniaus banko atsakingam darbuotojui 2005-10-17 surašytas ATP protokolai. Pirmos instancijos teismas skyrė išpėjimą, kurį bankas apskundė apeliacine tvarka, todėl byla dar nagrinėjama teisme.

20. 2005-10-03 gautas O. A. skundas dėl AB banko „NORD/LB Lietuva“ Mažeikių filialo veiksmų. Pareiškime nurodyta, kad keičiant 3300 JAV dolerių į litus buvo pareikalauta paso ir be asmens sutikimo padaryta jo kopija. Tikrinimo metu nustatyta, kad bankas automatinio būdu tvarko pareiškėjo asmens duomenis (ir asmens kodą), tačiau jokie teisės aktai nesuteikia tam teisinio pagrindo. Pinigų plovimo prevencijos įstatymas (Žin., 1997, Nr. 64-1502; 2003, Nr. 117-5318) nustato, kad finansų įstaigos ir kiti subjektai privalo nustatyti kliento tapatybę atlikdami vienkartinės ar kelias tarpusavyje susijusias operacijas su pinigais arba sudarydami sandorius, kurių suma viršija 50 000 Lt. Už nustatytą ADTAĮ pažeidimą AB banko „NORD/LB Lietuva“ atsakingam už asmens duomenų tvarkymą asmeniui 2005-10-27 surašytas ATP protokolai. Pirmos instancijos teismas skyrė išpėjimą, kurį bankas apskundė apeliacine tvarka. Byla dar nagrinėjama teisme.

21. 2005-10-11 gautas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos skundas dėl nepageidaujamų elektroninio pašto laiškų, siųstų tarnautojams tiesioginės rinkodaros tikslais be išankstinio gavėjo sutikimo iš Natalijos Kazakovos kompiuterių mokyklos tarnybinės stoties. Tikrinimo metu nustatyta, kad Natalijos Kazakovos kompiuterių mokykla, siųsdama nepageidaujamus elektroninio pašto pranešimus, kuriuose siūlė savo paslaugas, pažeidė ERĮ. 2005-10-29 minėtos mokyklos direktorei surašytas ATP protokolai, kuris išsiųstas teismui. Pirmosios instancijos teismas grąžino ATP protokolą trūkumams šalinti. Inspekcija 2005-11-03 pateikė teismui paaiškinimus dėl ATP protokolo. Teismas dar nėra priėmęs sprendimo.

22. 2005-09-30 gautas A. S. skundas, kuriame teigiama, kad UAB „Baltijos ažuolas“ pateikė teismui dokumentus apie šeimai priklausančią nekilnojamąją turtą, gautus iš VĮ „Registrų centro“ Vilniaus filialo, kurie buvo adresuoti pareiškėjui ir jo sutuoktinei. Atliktas asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimas VĮ „Registrų centras“ ir Vilniaus filiale. Nustatyta, kad įmonės darbuotojas, neišsiaiškinęs, kokiam konkrečiam asmeniui advokato padėjėjas atstovauja, išdavė jam minėtus dokumentus su piliečiams adresuotais lydraščiais ir tokiu būdu neįgyvendino tinkamų organizacinių priemonių, skirtų apsaugoti asmens duomenis nuo atsitiktinio atskleidimo. Už nustatytą ADTAĮ pažeidimą atsakingam asmeniui

2005-11-09 surašytas ATP protokolas. Teismas 2006-01-05 nutarimu administracinio teisės pažeidimo bylą nutraukė, nesant minėto asmens veikoje administracinio teisės pažeidimo sudėties. Teismas nustatė, kad ADTAĮ nuostatos buvo pažeistos per išrašų išdavimo etapą, o minėtas asmuo dirba Dokumentų priėmimo ir išdavimo skyriuje ir nėra atsakingas už tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo, įgyvendinimą.

23. 2005-10-10 gautas B. P. skundas dėl Kaltinėnų parapijos senelių globos namų bei VšĮ Kaltinėnų pirminės sveikatos priežiūros centro veiksmų. Jame teigiama, kad minėtas centras perdavė pažymą su pareiškėjo duomenimis apie sveikatą Kaltinėnų parapijos senelių globos namų vadovui, kuris, remdamasis pateiktais duomenimis, nutraukė darbo sutartį su pareiškėju. Nagrinėjant skundą nustatyta, kad VšĮ Kaltinėnų pirminės sveikatos priežiūros centras, neturėdamas asmens sutikimo, perdavė ypatingus asmens duomenis trečiajam asmeniui nesant teisinio pagrindo. Atsakingam asmeniui 2005-11-16 už nustatytus pažeidimus surašytas ATP protokolas, kuris išsiųstas teismui.

24. 2005-10-12 gautas iš Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos prie Teisingumo ministerijos persiųstas G. P. skundas dėl nepageidaujamų elektroninio pašto pranešimų. Pareiškėjas skundėsi, kad labdaros ir paramos fondas „Jiezo vaikai“ elektroniniu paštu siuntinėja nepageidaujamus pranešimus ir ignoruoja pareiškėjo pageidavimą jų negauti. Pareiškimo nagrinėjimo metu nustatyta, kad Fondas asmens duomenis tvarkė neteisėtai, 2005-11-18 direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, pareiškė išpėjimą.

25. 2005-11-04 gautas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos skundas dėl nepageidaujamų elektroninio pašto laiškų, siųstų tarnautojams tiesioginės rinkodaros tikslais be išankstinio jų sutikimo. Tikrinimo metu nustatyta, kad AB „Lietuvos draudimas“ Vilniaus filialo Žvėryno skyrius nepageidaujamus laiškus siuntė tiesioginės rinkodaros tikslais, t. y. vykdydamas būsto draudimo akciją, neturėdamas išankstinio abonentų sutikimo. Už nustatytą ERĮ pažeidimą AB „Lietuvos draudimas“ Vilniaus filialo Žvėryno skyriaus direktoriui 2005-11-18 surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, pareiškė išpėjimą.

26. 2005-11-03 gautas A. O. skundas dėl UAB „Skaidula“ ir AB SAMPO banko veiksmų. Jame teigiama, kad minėta bendrovė be pareiškėjo sutikimo perdavė jo asmens duomenis bankui, kuris atidarė pareiškėjo vardu sąskaitą. Nagrinėjant skundą nustatyta, kad UAB „Skaidula“ ir AB SAMPO bankas sudarė darbo užmokesčio lėšų įskaitymo į sąskaitas sutartį. Tačiau bendrovė nepateikė bankui kai kurių būtinų dokumentų (pareiškėjo sutikimo ir kt.), taip pažeisdama ADTAĮ. Už nustatytus pažeidimus UAB „Skaidula“ vykdančiajam direktoriui 2005-11-30 surašytas ATP protokolas, kuris išsiųstas teismui. Teismas, išnagrinėjęs bylą, pareiškė išpėjimą.

27. 2005-11-10 gautas S. B. skundas dėl UAB „Nesė“ veiksmų. Jame teigiama, kad asmuo, norintis įsigyti pramogų banko kortelę, anketoje turi nurodyti asmens kodą. Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad UAB „Nesė“ tvarko klientų asmens kodus, tačiau jie nėra būtini nei kasos operacijoms, nei jokioms kitoms operacijoms atlikti. Taip pat duomenis tvarko tiesioginės rinkodaros tikslais nesupažindinusi duomenų subjektų su teise nesutikti, kad jų asmens duomenys būtų tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais. Be to, asmens duomenis tvarko automatinio būdu apie tai nepranešusi Inspekcijai. Už nustatytus ADTAĮ pažeidimus UAB „Nesė“ direktoriui 2005-12-01 surašytas ATP protokolas. Teismas, išnagrinėjęs bylą, pažeidimus pripažino ir skyrė bendrovės direktoriui 200 Lt baudą.

28. 2005-11-15 gautas E. R., 2005-11-17 gautas J. M., 2005-11-18 gautas J. M. skundai dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo UAB „Alma littera“ organizuojant žaidimą „Didysis žaidimas – 1“. Pareiškėjai iš minėtos bendrovės gavo laiškus su pasiūlymu dalyvauti žaidime. Laiškai buvo adresuoti asmeniškai pareiškėjams, t. y. nurodyti jų vardai, pavardės ir adresai. Tačiau pareiškėjai nėra pateikę savo asmens duomenų ir nėra davę šiai įmonei sutikimo tvarkyti jų duomenis tiesioginės rinkodaros tikslu. UAB „Alma littera“ buvo atliktas asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimas. Nustatyta, kad minėtai bendrovei pareiškėjų

asmens duomenis pagal paslaugų teikimo sutartį teikė UAB „Šviesa“, kuri juos gavo iš IĮ „Lairusa“. Surinkti duomenys buvo panaudoti UAB „Alma littera“ leidžiamų knygų pardavimus skatinančio žaidimo metu. Kadangi minėta bendrovė yra duomenų valdytoja, ji privalėjo gauti duomenų subjekto sutikimą tvarkyti duomenis ir informuoti apie tai, iš kur minėti duomenys gauti. Be to, minėtoje bendrovėje nustatyta ir kitų ADTAĮ pažeidimų. Už nustatytus pažeidimus UAB „Alma littera“ generaliniam direktoriui 2005-12-12 surašytas ATP protokolas, kuris išsiųstas teismui.

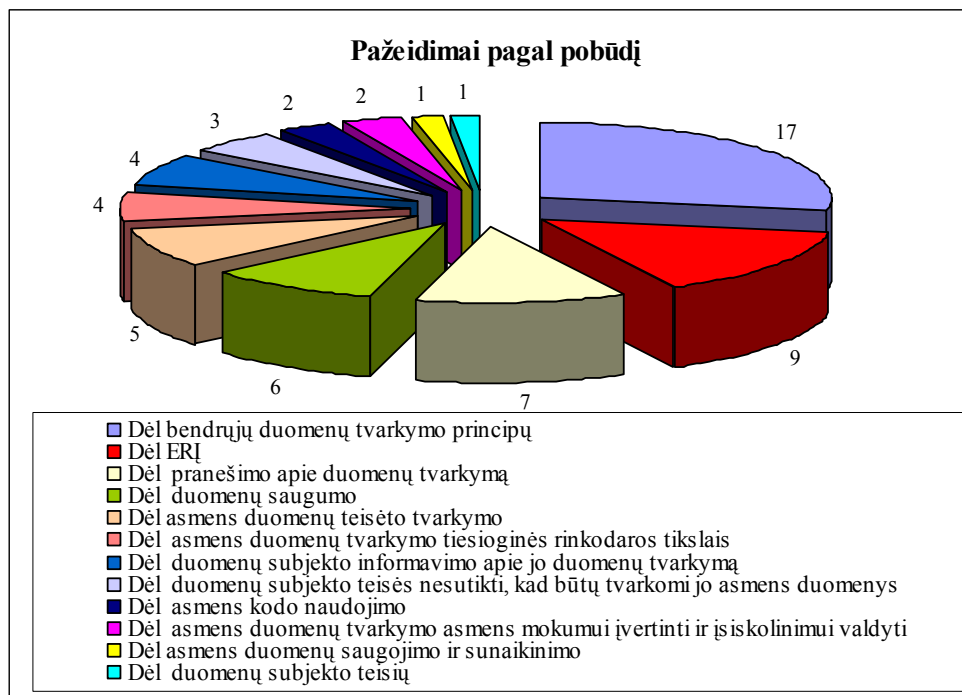
IĮ „Lairusa“ pareiškėjų asmens duomenis rinko iš viešųjų informacijos šaltinių (internetu katalogų, viešųjų duomenų bazių) ir perdavė juos UAB „Šviesa“ naudoti tiesioginės rinkodaros tikslais, neturėdama pareiškėjų sutikimo. Taip pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. Be to, minėta įmonė, pradėdama tvarkyti asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais, privalėjo suteikti informaciją pareiškėjams apie jų asmens duomenų tvarkymą ir pranešti Inspekcijai apie automatinio būdu tvarkomus asmens duomenis. Už nustatytus ADTAĮ pažeidimus IĮ „Lairusa“ savininkui 2005-12-16 surašytas ATP protokolas, kuris išsiųstas teismui.

29. 2005-10-27 Inspekcija gavo pakartotinį C. K. skundą (pagal to paties asmens 2005-07-26 skundą ADTAĮ pažeidimų nenustatyta). Jame pateikiamos naujai paaiškėjusios aplinkybės, t. y. kad Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato 7-ojo PK pareigūnas SĮ „Susisiekimo paslaugos“ kontrolieriui, pildžiusiam ATP protokolą, pateikė iš Vidaus reikalų ministerijos centrinės duomenų bazės atspausdintą lapą su pareiškėjo ir jo tėvų asmens duomenimis. Inspekcija, atsižvelgdama į naujai paaiškėjusias aplinkybes bei vadovaudamasi Viešojo administravimo įstatymu, pradėjo klaidų ištaisymo procedūrą. Jos metu buvo sustabdytas Inspekcijos sprendimo, priimto dėl ankstesnio pareiškėjo skundo, galiojimas bei pradėtas tikrinimas Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato 7-ajame PK. Iš SĮ „Susisiekimo paslaugos“ kontrolierių paaiškinimų Inspekcijai ir pareiškėjo pateiktų duomenų nustatyta, kad Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato 7-ojo PK pareigūnas, pateikdamas lapą su pareiškėjo ir jo tėvų asmens duomenimis kontrolieriams ATP protokolui surašyti (nes pareiškėjas važiavo troleibusu pažymėjęs vienkartinį bilietą su 50 % nuolaida, bet neturėjo teisę į nuolaidą patvirtinančio dokumento), pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. (perdavė perteklinius asmens duomenis, nereikalingus ATP protokolui surašyti). Taip pat nustatyta, kad atspausdinti duomenys buvo panaudoti tik pareiškėjo asmens tapatybei nustatyti ir nebuvo naudojami jokiam kitam tikslui. Todėl policijos pareigūnas turėjo galimybę nustatyti reikiamus duomenis prisijungęs prie duomenų bazės ir nespausdindamas pareiškėjo anketinių duomenų ant popieriaus lapo. Taip buvo pažeista ADTAĮ 24 str. 1 dalis. Už nustatytus pažeidimus Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato 7-ojo PK pareigūnui 2005-12-14 surašytas ATP protokolas, kuris išsiųstas teismui.

30. 2005-12-12 Inspekcijoje gautas A. T. skundas dėl UAB „BMS“ veiksmų. Jame teigiama, kad gražinant sugedusį daiktą ir norint atsiimti už jį pinigus, buvo pareikalauta pateikti asmens kodą, paso numerį ir gyvenamosios vietos adresą. Asmeniui pareiškus, kad nesutinka pateikti šių duomenų, buvo pasakyta, kad tuo atveju pinigai jam nebus gražinami. Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad UAB „BMS“ neautomatiniu būdu susistemintose rinkmenose tvarko pareiškėjo asmens duomenis. Asmens kodas, paso numeris, gyvenamosios vietos adresas nėra būtini gražinant prekę ir nėra naudojami jokiam kitam tikslui. UAB „BMS“, rinkdama ir toliau tvarkydama perteklinius asmens duomenis, pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. 2005-12-22 minėtos bendrovės direktoriui surašytas ATP protokolas, kuris išsiųstas teismui.

Pažeidimų pagal pobūdį kiekiniai rodikliai pateikiami 4 grafike

4 grafikas

1.1.2. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai dėl pasibaigusių terminų ir neteikti nurodymai

ATPK 250 str. apibrėžtos aplinkybės, dėl kurių administracinė teisena negalima. Šio straipsnio 1 d. 7 p. nustatyta, kad administracinio teisės pažeidimo bylos teisena negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta, kai iki administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo pasibaigia šio kodekso 35 str. numatyti terminai. ATPK 35 str. 1 d. nustatyta, kad administracinė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo administracinio teisės pažeidimo padarymo dienos.

Per 2005 metus dėl pasibaigusių terminų nebuvo surašyti 2 ATP protokolai.

1. 2005-04-19 Inspekcija gavo piliečio B. G. pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“. Pareiškėjas savo pranešime daro prielaidą, jog O. Ž., buvęs darbuotojas, laikinai pavaduodamas sekretorių-referentą, iš pareiškėjo asmens bylos pasiėmė ir pasidarė VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ direktoriaus 2003 m. lapkričio 17 d. įsakymo „Dėl darbo sutarties su pil. B. G. pakeitimo“ kopiją, kurią pridėjo Druskininkų m. apylinkės teismui prie ieškinio, pareikšto VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“, papildymo. Pranešimo nagrinėjimo metu nustatyta, kad pagal VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ patvirtintas darbuotojų asmens bylų tvarkymo ir saugojimo taisyklės pareigūnai su kitų darbuotojų asmens bylomis ir jose esančiais dokumentais bei asmens duomenimis gali susipažinti, tačiau privalo raštu kreiptis į įmonės vadovą ir nurodyti, su kokiais asmens bylose esančiais dokumentais ar asmens duomenimis jie pageidautų susipažinti ir tikslus, kur duomenys bus naudojami. VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ atsakydami Inspekcijai raštu nurodė, jog darbuotojas O. Ž. nesikreipė į įmonę dėl kopijos ar kitų dokumentų gavimo. Minėtas darbuotojas, pavaduodamas sekretorių-referentą atostogų metu, galėjo pasidaryti pranešime minimu laiku nurodytą sutarties kopiją ir pasinaudoti ja asmeniniams poreikiams, nesant pareiškėjo sutikimo. Atsižvelgiant į tai, kad nėra faktų, įrodančių O. Ž. kaltę, ir į tai, kad praėjęs ATPK nustatytas terminas, ATP protokolas nebuvo surašytas.

2. 2005-10-13 gautas V. G. skundas dėl neteisėto asmens duomenų platinimo. Nagrinėjant skundą nustatyta, kad Vilniaus apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentas pareiškėjo asmens duomenis

tvarko vadovaudamasis ADTAĮ ir kitais teisės aktais. Sodininkų bendrijos „Delfinas“ pirmininkas rašte, adresuotame kitoms valstybės institucijoms, pateikė pareiškėjo reikiamus duomenis ir asmens kodą. Asmens kodas buvo pateiktas nesant teisinio pagrindo, todėl tikrinimo metu konstatuota, kad minėtos bendrijos pirmininkas pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 2 p. ir 7 str. 2 ir 3 d. ATP protokolas nebuvo surašytas, nes praėjęs administracinės nuobaudos skyrimo laikas.

1.1.3. Skundai, kuriuos nagrinėjant pažeidimai pašalinti tikrinimo metu

2005-05-12 gautas A. V. skundas dėl UAB „Tele2“ veiksmų. Remiantis šiuo skundu, buvo atlikti patikrinimai UAB „Tele2“, UAB „Infobankas“, UAB „Creditreform Lietuva“ bei VĮ „Lietuvos paštas“. UAB „Tele2“ pažeidimą pašalino tikrinimo metu – rašytinio priminimo formoje buvo patikslinti įmonės, kuri gali vykdyti skolų išieškojimą, rekvizitai. Kitose minėtose bendrovėse ADTAĮ pažeidimų nenustatyta.

1.1.4. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo teikti nurodymai

Tikrinimo rezultatai gali būti įforminami nurodymais, kuriuose motyvuotai nurodoma, kokie įstatymo straipsniai, jų dalys ir punktai pažeisti. Nurodymai paprastai surašomi, kai yra praėjęs terminas surašyti ATP protokolą bei esant nedideliam pažeidimui.

Išnagrinėjus skundus, 10 atvejų buvo teikti nurodymai dėl ADTAĮ pažeidimų siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą. Dažniausiai buvo teikiami šie nurodymai: pateikti pranešimą apie asmens duomenų tvarkymą, nutraukti neteisėtus asmens duomenų tvarkymo veiksmus, užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą. Toliau pateikti atvejai, kai atlikus asmens duomenų tvarkymo tikrinimą buvo pateikti nurodymai.

1. Inspekcija 2005-02-15 gavo piliečio skundą, kuriame buvo pranešama, kad AB-firma „VITI“ renka perteklinius asmens duomenis. Piliečiai, norintys gauti minėtos įmonės kliento nuolaidų kortelę, turi pateikti asmens duomenis, taip pat ir asmens kodą. Atlikusi patikrinimą, Inspekcija nustatė, kad asmuo, norintis gauti nuolaidų kortelę, pats laisva valia pateikia savo asmens kodą, kitus asmens duomenis bei kontaktinius duomenis, užpildydamas anketą. Nustatyta, kad asmens kodas nėra naudojamas jokiems tikslams, tačiau yra renkamas. Taip pat nustatyta, kad AB-firma „VITI“ asmens duomenis tvarko automatinio būdu apie tai nepranešusi Inspekcijai. Už šiuos nustatytus pažeidimus 2005-03-15 surašytas nurodymas nedelsiant pakeisti kliento kortelės turėtojo anketą, kurioje būtų atsisakyta perteklinio asmens duomenis – asmens kodo, bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pateikti pranešimą Inspekcijai dėl duomenų tvarkymo automatinio būdu.

2. 2005-02-22 Inspekcijoje gautame I. S. skunde teigiama, kad VILSAT (UAB „Viginta“) paviešino duomenis, o UAB „Creditreform Lietuva“ neinformavo, kad renka duomenis, koku tikslu, neišaiškino jo teisių. Nagrinėjant skundą nustatyta, kad pareiškėjas buvo sudaręs sutartį su UAB „Viginta“ dėl kabelinės TV paslaugos teikimo, vėliau sutartis buvo nutraukta, liko skola. Bendrovė perdavė duomenis į jungtinę skolininkų duomenų rinkmeną „Asmenų skolų registras“, kurią valdė UAB „Patikimo verslo sistema“ (nuo 2004-06-21 UAB „Creditreform Lietuva“). UAB „Creditreform Lietuva“ išsiuntė pareiškėjui laišką dėl išiskolinimo, kuriame pagal įstatymą informavo apie jo teises ir duomenų tvarkymą. Tačiau duomenis apie pareiškėjo gyvenamąją vietą gavo iš Gyventojų registro tarnybos, apie tai neinformavusi pareiškėjo, ir taip pažeidė ADTAĮ 18 str. 2 d. 2 ir 3 p. Kadangi administracinei nuobaudai skirti terminas buvo praėjęs, UAB „Creditreform Lietuva“ 2005-03-31 nurodyta tinkamai užtikrinti ir įgyvendinti ADTAĮ 18 str. 2 d. nuostatas.

3. 2005-03-23 Inspekcija gavo VSDFV pranešimą dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo fakto uždarojoje akcinėje bendrovėje „Kortelių sistemos“. Jame teigiama, jog minėta bendrovė įsipareigojo savo rizika, naudodama savo medžiagas pagaminti pagal

VSDFFV maketą asmenines plastikines korteles, kurios yra asmens tapatybę patvirtinantis pažymėjimas ir kartu praėjimo kontrolės raktas. Bendrovė pagal sutarties nuostatas įsipareigojo užtikrinti visas organizacines ir technines priemones kortelių apsaugai nuo neteisėto jų pagaminimo ir naudojimo bei, pasibaigus sutarties galiojimui, įsipareigojo gaminant korteles gautus duomenis sunaikinti, sutarties šalims pasirašant aktą. VSDFFV įgaliotiems asmenims nebuvo sudarytos sąlygos dalyvauti pateiktų asmens duomenų naikavimo procedūroje. Pareiškėjas prašė Inspekcijos padėti VSDFFV įvykdyti ADTAĮ keliamus reikalavimus apsaugoti asmens duomenis nuo neteisėto tvarkymo.

Nagrinėjant pranešimą, nustatyta, kad UAB „Kortelių sistemos“ savo duomenų bazėje saugo asmens duomenis, kuriuos VSDFFV perdavė pagal ankstesnes sutartis, nors pagal jas plastikinės asmeninės kortelės buvo jau pagamintos. UAB „Kortelių sistemos“, saugodama VSDFFV perduotus asmens duomenis ilgiau, nei to reikalauja duomenų tvarkymo tikslai, pažeidė ADTAĮ 4 str. Be to, tikrinimo metu nustatyta, kad nuo 2003-08-01 iki 2003-11-18 VSDFFV (duomenų valdytojas) teikė UAB „Kortelių sistemos“ (duomenų tvarkytojui) darbuotojų asmens duomenis be sutarties, taip pažeidė ADTAĮ 24 str. 4 d. Inspekcija UAB „Kortelių sistemos“ nurodė sunaikinti neteisėtai saugomus VSDFFV darbuotojų asmens duomenis, o VSDFFV – tinkamai įgyvendinti ADTAĮ 24 str. 4 d., t. y. su duomenų tvarkytoju visada sudaryti rašytinę sutartį, išskyrus atvejus, kai tokius santykius nustato įstatymai ar kiti teisės aktai.

4. 2005-03-25 Inspekcija gavo piliečio K. K. pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo 605-ojoje daugiabučių namų savininkų bendrijoje „Vilspelė“. Pranešime teigiama, jog bendrija visiems to namo butų savininkams išsiuntusi sąskaitą faktūrą, kurios antroje pusėje pateiktas namo skolininkų sąrašas. Nustatyta, kad bendrija „Vilspelė“, skolininkų sąrašą pateikdama butų savininkų vardus, pavardes, buto numerį ir skolos dydį, ADTAĮ nuostatų nepažeidė, tačiau sąskaitų faktūrų antroje pusėje esančiame skolininkų sąrašą pateikdama butų savininkų atsiskaitomosios knygelės numerį, gyventojų skaičių ir bendrą plotą, pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p, nes šie duomenys nėra susiję su reikalavimu apmokėti skolą. Bendrija „Vilspelė“ bendrijos narių asmens duomenis tvarko automatinio būdu, tačiau apie tai nėra pranešusi Inspekcijai. Taip bendrija „Vilspelė“ pažeidė ADTAĮ 25 str. Bendrijai 2005-04-20 pateiktas nurodymas sąskaitų faktūrų antroje pusėje esančiame skolininkų sąrašą nepateikti perteklinių duomenų (butų savininkų atsiskaitomosios knygelės numerio, gyventojų skaičiaus, bendro ploto) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pranešti Inspekcijai apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu.

5. 2005-04-05 Inspekcija gavo piliečio A. Č. pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo prekybos centre „Iki“. Pranešime teigiama, jog minėtame centre, pareiškėjui atsiimant pinigus už netinkamą prekę, iš jo reikalauta perteklinių asmens duomenų, nepaaiškinta, kokių tikslu jo asmens duomenys tvarkomi. Inspekcija, išnagrinėjusi pareiškėjo pranešimą, atliko duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą UAB „Palink“ priklausančioje parduotuvėje „Iki“ ir nustatė, jog minėtame prekybos centre asmens duomenys tvarkomi neautomatinio būdu, t. y. finansinės atskaitomybės dokumentų bylose. Taip pat nustatyta, kad buvo renkami pertekliniai asmens duomenys pagal nustatytą prekių grąžinimo akto formą, kuri galiojo iki 2005-01-04, ir taip pažeistas ADTAĮ. Inspekcija, įvertinusi patikrinimo metu nustatytus pažeidimus, 2005-04-28 UAB „Palink“ pateikė nurodymą, kuriame įpareigojo minėtą bendrovę: pakeisti prekių grąžinimo akto bei kasos išlaidų orderio formas, atsisakant perteklinių asmens duomenų – asmens dokumento išdavimo datos ir vietos rekvizitų; pakeisti prašymo ir prekių grąžinimo akto formas, asmens kodą nurodant kaip neprivalomą informaciją, kurią nurodytų pats duomenų subjektas arba ji būtų įrašoma tik esant jo sutikimui; informuoti duomenų subjektą, atsisakantį nurodyti asmens kodą, apie asmens kodo nepateikimo pasekmes, kaip to reikalauja ADTAĮ 18 str. 1 d. 3 p.

6. 2005-04-08 Inspekcija gavo piliečio L. R. skundą dėl galimų neteisėtų asmens duomenų tvarkymo veiksmų UAB „Tele 2“. Jame teigiama, jog asmens duomenys buvo neteisėtai perduoti tretiesiems asmenims – UAB „Creditreform Lietuva“ ir UAB

„Infobankas“, prašoma užtikrinti asmens duomenų apsaugą bei imtis įstatymuose nustatytų poveikio priemonių dėl skunde išvardytų įmonių bei įpareigoti jas nedelsiant sunaikinti neteisėtai ir nesąžiningai sukauptus asmens duomenis. Inspekcija atliko asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą ir nustatė, jog UAB „Tele 2“ neteisėtai tvarkė pareiškėjo asmens duomenis ir taip pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 2 p. Taip pat neinformavo jo apie duomenų perdavimą tretiesiems asmenims, nesupažindino su teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys. Atsižvelgdama į tikrinimo metu nustatytas faktines aplinkybes ir į tai, kad nuo duomenų perdavimo momento praėjo ATPK 35 str. nustatytas nuobaudos paskyrimo terminas, bei vadovaudamasi ADTAĮ 32 str. 1 d. 5 p., Inspekcija UAB „Tele 2“ 2005-05-05 pateikė nurodymą dėl asmens duomenų tvarkymo, kuriuo minėta bendrovė įpareigota sunaikinti neteisėtai tvarkomus pareiškėjo asmens duomenis; užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi tiksliai, sąžiningai, teisėtai; perduodant duomenų subjekto asmens duomenis tretiesiems asmenims, vadovautis ADTAĮ reikalavimais. Be to, pareiškėjui pranešta, jog UAB „Creditreform Lietuva“ jo asmens duomenų netvarko, nes yra gavusi UAB „Tele 2“ nurodymą nutraukti išieškojimą ir remdamasi juo nutraukė pareiškėjo asmens duomenų tvarkymą.

7. 2005-04-08 Inspekcija gavo piliečio M. Š. pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo 76-ojoje daugiabučio namo savininkų bendrijoje. Pareiškėjas teigia, jog nebuvo informuotas apie savo asmens duomenų tvarkymą, nebuvo supažindintas su teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys, duomenys renkami tokios apimties, kuri nėra būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti. Pareiškėjas taip pat skundėsi, kad jo ir jo šeimos narių asmens duomenys buvo skelbiami skolininkų sąrašuose kitiems to paties namo gyventojams. Išnagrinėjęs pareiškėjo pranešimą buvo nustatyta, jog minėta bendrija skolininkų sąrašus skelbia remdamasi bendrijos narių visuotinio susirinkimo nutarimu ir ADTAĮ nuostatų nepažeidė. Taip pat nustatyta, jog bendrija tvarko asmens duomenis automatinio būdu, tačiau apie tai nepranešė Inspekcijai, taip pažeisdama ADTAĮ 25 str. Atsižvelgiant į nagrinėtą medžiagą, bendrijai 2005-05-05 pateiktas nurodymas: nutraukti pareiškėjo sūnaus asmens duomenų tvarkymo veiksmus; taip pat nutraukti kitų bendrijai priklausančių narių šeimos narių, išskyrus tų, kurie veikia pagal įgaliojimus kaip bendrijos nario atstovai, asmens duomenų tvarkymą; užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi laikantis ADTAĮ 3 str. 1 d. 2 p. numatyto asmens duomenų tvarkymo principo, t. y. esant juridiniam pagrindui ir neviršijant bendrijai suteiktos kompetencijos; pranešti Inspekcijai apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

8. 2005-04-12 Inspekcija gavo piliečio G. B. pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės ir personalo departamento Civilinės metrikacijos skyriuje (toliau – Civilinės metrikacijos skyrius) ir advokato R. U. kontoroje. Pareiškėjas nurodė, jog Civilinės metrikacijos skyrius pateikė jo ir jo sūnaus asmens duomenis tretiesiems asmenims be pareiškėjo sutikimo. Pranešimo nagrinėjimo metu buvo nustatyta, kad Civilinės metrikacijos skyrius neinformavo, kam ir kokiais tikslais teikiami jo ir jo sūnaus asmens duomenys, ir taip pažeidė ADTAĮ 18 str. 1 d. 3 p., taip pat neįvertino, ar teikiami duomenys yra tokios apimties, kokia būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti, ir pažeidė minėto įstatymo 3 str. 1 d. 4 p. Atsižvelgiant į tai, kad terminas surašyti ATP protokolus yra praėjęs (administracinė nuobauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo teisės pažeidimo padarymo dienos), Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, kaip duomenų valdytojui, 2005-05-06 pateiktas nurodymas: užtikrinti, kad būtų įgyvendintas ADTAĮ 3 str. 1 d. 1 p. įtvirtintas asmens duomenų tvarkymo principas, t. y. teikti duomenų subjekto asmens duomenis tretiesiems asmenims, kurie savo prašyme yra nurodę aiškiai, konkrečiai apibrėžtus ir teisėtus duomenų naudojimo tikslus, nustatytus prieš renkant asmens duomenis; užtikrinti, kad būtų įgyvendintas ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. įtvirtintas asmens duomenų tvarkymo principas, kuriuo vadovaujantis asmens duomenys tretiesiems asmenims būtų teikiami tik tokios apimties, kuri būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti; prieš

teikiant asmens duomenis tretiesiems asmenims suteikti informaciją duomenų subjektui, kam ir kokių tikslu jie teikiami.

Advokato R. U. kontorai 2005-05-06 nurodyta siekiant užtikrinti teisėtą asmens duomenų tvarkymą prašymuose dėl duomenų, reikalingų teisinėms paslaugoms teikti, gavimo nurodyti aiškų, konkretų duomenų naudojimo tikslą, kaip reikalauja ADTAĮ 3 str. 1 d. 1 p., užtikrinti, kad renkami duomenys būtų tokios apimties, kokia būtina konkrečioms teisinėms paslaugoms teikti.

9. 2005-04-19 Inspekcija gavo piliečio E. M. pranešimą dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo UAB „Litesko“ filiale „Druskininkų šiluma“. Pareiškėjas skundžiasi, jog duomenų valdytojas paviešino jo ir kito asmens pirkimo-mainų sandorio duomenis, kurie nebuvo reikalingi nagrinėjant civilinę bylą dėl skolos išieškojimo. Pagal pateiktą informaciją buvo atliktas tikrinimas UAB „Litesko“. Tikrinimo metu nustatyta, jog UAB „Litesko“ filialas „Druskininkų šiluma“ teikė Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą su pareiškėjo asmens duomenimis neturėdamas tam teisinio pagrindo ir taip pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 2 p. ir 5 str., taip pat teikė perteklinius pareiškėjo duomenis, kurie nebuvo būtini pareikštam ieškiniiui dėl skolos išieškojimo pagrįsti, taip minėta bendrovė pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p.. Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kad administracinei nuobaudai skirti terminas yra praėjęs, dėl nustatytų pažeidimų UAB „Litesko“ filialui „Druskininkų šiluma“ 2005-05-18 pateikė nurodymą, kuriame minėta bendrovė įpareigota: nedelsiant pakeisti Nekilnojamojo turto registro duomenų teikimo sutartį ir nustatyti konkrečius duomenų naudojimo tikslus; užtikrinti, kad asmens duomenys būtų renkami ir teikiami tretiesiems asmenims teisėtai; supažindinti duomenų subjektą su jo teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys; Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pranešti Inspekcijai apie pasikeitusius registravimo duomenis ir taip užtikrinti ADTAĮ tinkamą įgyvendinimą.

10. 2005-04-29 Inspekcijoje gautas H. Č. skundas dėl Gyventojų registro tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos veiksmų. Jame teigiama, kad minėta tarnyba privačiam asmeniui suteikė pareiškėjo asmens duomenis. Tikrinimo metu nustatyta, kad į Gyventojų registro tarnybą kreipėsi pilietis V. M. prašydamas nurodyti pareiškėjo duomenis dėl privataus kaltinimo byloje. Tarnyba išdavė jam pažymą, kurioje nurodė pareiškėjo vardą, pavardę, gimimo datą ir deklaruotos gyvenamosios vietos adresą, apie tai pranešė pareiškėjui, tačiau nenurodė, kad pateikė ir gimimo datą, kurios pilietis V. M. neprašė. Taip minėta įstaiga pažeidė ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p., perduodama perteklinį asmens duomenį. 2005-05-18 pateiktame nurodyme Gyventojų registro tarnyba įpareigota užtikrinti, kad teikiant asmens duomenis tretiesiems asmenims jie būtų tokios apimties, kuri būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti.

1.1.5. Kiti skundai

5 Inspekcijoje gauti skundai persiūsti kitoms valstybės institucijoms pagal kompetenciją nagrinėti – VSDFV, Žurnalistų etikos inspektoriatui, Teisingumo ministerijai, Vilniaus miesto apylinkės prokuratūrai, Valstybinei darbo inspekcijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Išnagrinėjus kitus 58 skundus, ADTAĮ ar ERĮ pažeidimų nebuvo nustatyta arba ADTAĮ nebuvo netaikomas. Dažniausiai buvo skundžiamasi dėl šių duomenų valdytojų veiksmų:

- neteisėto asmens duomenų tvarkymo;
- neteisėto atskleidimo tretiesiems asmenims;
- nesupažindinimo duomenų subjekto su teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys;
- tinkamų duomenų apsaugos priemonių neužtikrinimo.

1.2. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos iniciatyva

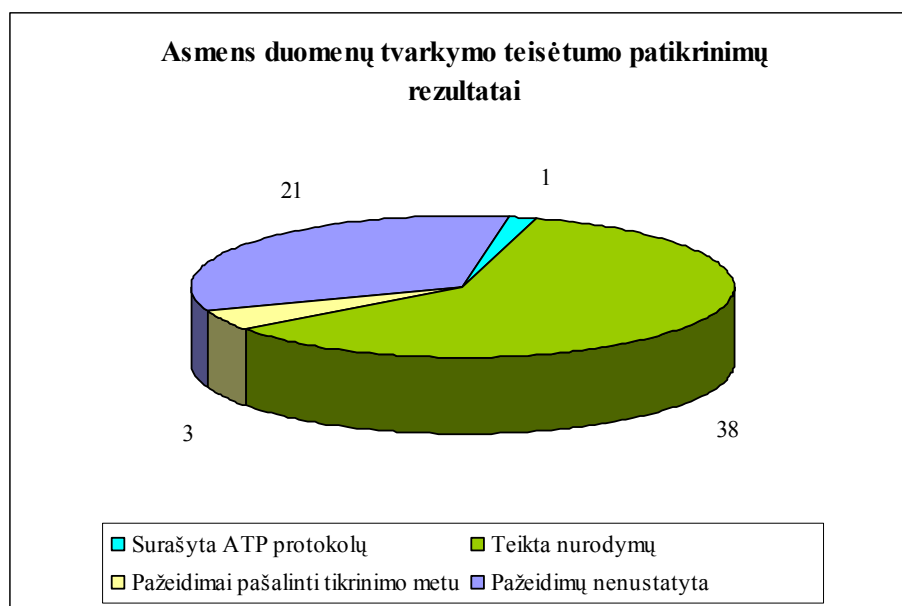
Inspekcija asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus atlieka ne tik nagrinėdama asmenų skundus (prašymus), bet ir valstybės institucijų, įmonių ir organizacijų prašymu, savo iniciatyva bei pagal žiniasklaidoje pateiktą informaciją.

Inspekcija 2005 m. atliko 63 prevencinius tikrinimus.

Atliekant duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus 2005 metais 38 atvejais buvo pateikti nurodymai, 3 atvejais pažeidimai pašalinti tikrinimo metu, buvo surašytas vienas ATP protokolai, kitais atvejais pažeidimų nenustatyta. 11 tikrinimų buvo atlikta tikrinamų objektų buveinėse, kiti – susirašinėjimo būdu.

Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimų rezultatai apibendrinti 5 grafike.

5 grafikas

1.2.1. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo teikti nurodymai

2005 metais Inspekcija, nustačiusi asmens duomenų tvarkymo pažeidimus, 38 atvejais pateikė nurodymus duomenų valdytojams (2 atvejai aprašyti skyriuje „Tikrinimai registruose“).

Nustačius šiuos asmens duomenų tvarkymo pažeidimus buvo teikti nurodymai:

- dėl nepranešimo apie asmens duomenų tvarkymą automatinio būdu – 1;
- dėl asmens duomenų nepakankamo saugumo užtikrinimo – 2;
- dėl asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais – 33;
- dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo ir išankstinės patikros – 2;
- dėl duomenų subjekto informavimo apie jo asmens duomenų tvarkymą – 3;
- dėl bendrųjų duomenų tvarkymo principų nesilaikymo – 9;
- dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo – 1;
- dėl asmens duomenų teikimo būdų – 4.

Skaičiai nesutampa su bendrų nurodymų skaičiumi, nes atlikus asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus kai kuriais atvejais duomenų valdytojui buvo teikti keli nurodymai.

1. 2005-01-20 UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ buveinėje buvo atliktas asmens duomenų tvarkymo jungtinėje skolininkų duomenų rinkmenoje teisėtumo tikrinimas. Tikrinimo metu nustatyta, kad:

Asmens duomenų gavimo sutartyse (kurių tikslas – išieškoti skolą (-as), gautus duomenis sujungti į fizinių asmenų skolininkų jungtinę duomenų rinkmeną, turint tikslą teikti duomenis teisėtą interesą turintiems tretiesiems asmenims, kad šie galėtų įvertinti duomenų subjekto mokumą ir valdyti išsiskolinimą) nėra apibrėžtos asmens duomenų naudojimo sąlygos, taip pažeidžiamas ADTAĮ 6 str.

Duomenų gavėjams atliekant paiešką UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ jungtinėje skolininkų duomenų rinkmenoje tik pagal asmens kodą, galima klaidos tikimybė, t. y. asmens kodo įvedimo metu suklydus (įvedus ne tuos skaičius), atsitiktinai įvesti kito skolininko asmens kodą. Tokiu būdu duomenų gavėjui būtų atskleidžiami kito skolininko asmens duomenys: vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, kam asmuo buvo skolingas ir kada jis skolą padengė. Paieška jungtinėje skolininkų duomenų rinkmenoje turėtų būti vykdoma ne tik pagal asmens kodą, bet pagal asmens kodą kartu su kitais kriterijais, pvz.: pavarde, vardu. UAB „Žvilgsnis iš arčiau“, sudarydama galimybę vykdyti paiešką jungtinėje skolininkų duomenų rinkmenoje tik pagal vieną kriterijų - asmens kodą, neįgyvendina tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo.

UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ nei Jungtinių skolininkų duomenų rinkmenų tvarkymo etikos kodekse, nei kitame rašytiniame dokumente nėra apibrėžti jungtinių skolininkų duomenų rinkmenos duomenų kopijavimo, kopijų saugojimo bei sunaikinimo terminai bei tvarka.

Pagal ADTAĮ 24 str. 1 d. duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas privalo įgyvendinti tinkamas organizacines ir technines priemones, skirtas apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Minėtos priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų saugotinių asmens duomenų pobūdį ir jų tvarkymo keliamą riziką, ir turi būti išdėstytos rašytiniame ar jam prilygintos formos dokumente.

Inspekcija UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ nurodė:

1) užtikrinti ADTAĮ 6 str. nuostatų laikymąsi, papildant UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ sudarytas Asmens duomenų gavimo sutartis, nurodant jose asmens duomenų naudojimo sąlygas. Naujai sudaromose sutartyse nurodyti asmens duomenų naudojimo tikslą, tvarką bei sąlygas;

2) papildyti Jungtinių skolininkų duomenų rinkmenų tvarkymo etikos kodeksą, numatant ir įdiegiant šias organizacines ir technines duomenų saugos priemones:

- užtikrinančias, kad paieška jungtinėje skolininkų duomenų rinkmenoje būtų atliekama ne tik pagal asmens kodą, bet ir pagal kitus asmens duomenis (vardą, pavardę);

- apibrėžti jungtinių skolininkų duomenų rinkmenų duomenų kopijavimo, kopijų saugojimo bei sunaikinimo terminus bei tvarką ir jų laikytis.

2. Tikrinimas AB banke „Hansabankas“ atliktas susirašinėjimo būdu.

Inspekcija, išnagrinėjusi 2005-04-13 bei 2005-05-09 raštu pateiktą informaciją, nustatė, kad klientas savo valią dėl jo asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslu išreiškia pasirašydamas atitinkamą sutartį su Banku (banko sąskaitos, debetinės ar kreditinės mokėjimo kortelės sutartį ir pan.), kartu įsipareigodamas laikytis Banko klientų aptarnavimo ir paslaugų teikimo bendrųjų sąlygų, kurių 6.1.2 p. nurodyta, kad klientas, pranešdamas Bankui savo kontaktinę informaciją, t. y. gyvenamosios vietos adresą, telekomunikacinio ryšio priemonių abonentinius numerius, elektroninio pašto adresą, išreiškia sutikimą, kad Bankas pagal tokios kontaktinės informacijos duomenis siųstų jam su paslaugomis susijusią Banko ar Banko grupės narių informaciją. Pažymėtina, kad nei Banko klientų aptarnavimo ir paslaugų teikimo bendrosiose sąlygose, nei Prašymo sudaryti sąskaitos sutartį formoje klientui nesuteikiama galimybė tokios kontaktinės informacijos nepateikti. Formuojant duomenų rinkmeną dėl tiesioginės rinkodaros pasiūlymo, į ją įtraukiami tik tie klientai, kurie išreiškė sutikimą prieš tai nurodytu būdu.

Pagal ADTAĮ 14 str. 2 d. asmens duomenys gali būti tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslu, jeigu duomenų subjektas duoda sutikimą. ADTAĮ 2 str. 11 d. nustatyta, kad sutikimas

– savanoriškas duomenų subjekto valios pareiškimas tvarkyti jo asmens duomenis jam žinomu tikslu. Atsižvelgiant į šias ADTAĮ nuostatas ir į tai, kad minėtu atveju asmeniui nesudaroma galimybė nepateikti kontaktinės informacijos, darytina išvada, kad Banko kliento išipareigojimas laikytis Bendrųjų sąlygų negali būti laikomas savanorišku duomenų subjekto valios pareiškimu tvarkyti jo asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslu ir todėl neatitinka ADTAĮ 2 str. 11 d. sutikimui keliamų reikalavimų. Todėl AB bankas „Hansabankas“, tvarkydamas asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslu, neturėdamas duomenų subjekto sutikimo ADTAĮ 2 str. 11 d. prasme, pažeidžia ADTAĮ 14 str. 2 d.

Inspekcija AB bankui „Hansabankas“ nurodė užtikrinti, kad gaunant duomenų subjekto sutikimą tvarkyti jo asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslu būtų įgyvendinti ADTAĮ 2 str. 11 d. reikalavimai.

3. 2005-05-11–16 dienomis AB banko „Nord/LB Lietuva“ buveinėje buvo atliktas asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimas. Tikrinimo metu nustatyta:

2004-07-19 AB bankas „Nord/LB Lietuva“ ir UAB „NORD/LB lizingas“ sudarė keitimosi informacija sutartį, pagal kurią UAB „NORD/LB lizingas“ išipareigojo teikti Bankui duomenis apie asmenų finansinius išipareigojimus UAB „NORD/LB lizingas“, o Bankas išipareigojo naudoti duomenis tik šiuo tikslu. Asmens duomenų teikimo sąlygose nurodyta, kad teikėjo, t. y. Banko užtikrinamos apsaugos priemonės: vidinės taisyklės ir procedūros. Tikrinimo metu nustatyta, kad šios vidinės taisyklės ir procedūros nėra parengtos, jos yra rengiamos.

Pagal ADTAĮ 24 str. 1 d. duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas privalo įgyvendinti tinkamas organizacines ir technines priemones, skirtas apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Minėtos priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų saugotinių asmens duomenų pobūdį ir jų tvarkymo keliamą riziką, ir turi būti išdėstytos rašytiniame ar jam prilygintos formos dokumente. Banke nėra rašytinio dokumento, kuriame būtų įtvirtintos organizacinės ir techninės duomenų apsaugos priemonės, todėl Bankas pažeidžia ADTAĮ 24 str. 1 d.

ADTAĮ 14 str. 1 d. nustatyta, kad asmens duomenys gali būti tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais, jeigu juos renkant yra nustatoma asmens duomenų saugojimo trukmė.

Asmens duomenų, tvarkomų tiesioginės rinkodaros tikslais, saugojimo trukmė Banke nėra nustatyta. Tikrinimo metu buvo rengiamos duomenų tvarkymo taisyklės, kuriose bus nustatyta asmens duomenų, tvarkomų tiesioginės rinkodaros tikslu, saugojimo trukmė.

ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. nustatyta, kad asmens duomenys turi būti tapatūs, tinkami ir tik tokios apimties, kuri būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti.

Mokėjimo kortelės suteikimo ir naudojimo sutarties 10.6 p. nurodyta, kad kortelės turėtojas sutinka, kad jo asmens duomenys, taip pat ir asmens kodas, bus Banko tvarkomi ir naudojami šios sutarties administravimo tikslais, taip pat tiesioginės rinkodaros, susijusios su Banko ir / ar jo grupės produktų teikimu, tikslais. Greitųjų vartojimo kreditų ir greitųjų vartojimo kreditų su draudimu bendros sutarties dalies, taikant anuitetų grąžinimo metodą, sutarčių 35.3 p. nurodyta, kad kredito gavėjas sutinka, kad Bankas tvarkytų kredito gavėjo duomenis (įskaitant asmens kodą ir ypatingus duomenis, jei yra įvykdomi Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimai) tiek savo, tiek ir su Banku susijusių įmonių paslaugų tiesioginės rinkodaros tikslais. Pažymėtina, kad Asmens duomenų valdytojų valstybės registre nenurodyta, kad Bankas tvarko ypatingus asmens duomenis. Tikrinimo metu nustatyta, kad ypatingų asmens duomenų Bankas netvarko.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2004-11-26 administracinėje byloje Nr. N¹²-1483-04 priėmė nutartį, kurioje konstatavo, kad tiesioginės rinkodaros tikslu tvarkomas fizinio asmens kodas yra perteklinis duomuo, ir jo tvarkymas minėtu tikslu pažeidžia ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. Tikrinimo metu nustatyta, kad nors sutartyse yra nurodyta galimybė tvarkyti asmens kodą, Bankas asmens kodo tiesioginės rinkodaros tikslu netvarkė.

Pagal ADTAĮ 21 str. 1 dalį duomenų valdytojas šio įstatymo 5 str. 1 d. 5 ir 6 p. nustatytais atvejais, taip pat kai duomenys tvarkomi ar ketinami tvarkyti tiesioginės rinkodaros tikslu, privalo supažindinti duomenų subjektą su jo teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys.

Tikrinimo metu nustatyta, kad Banko sudarytose sutartyse duomenų subjektas nėra supažindinamas su jo teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys tiesioginės rinkodaros tikslu, taip pažeidžiama ADTAĮ 21 str. 1 d.

Tikrinimo metu taip pat nustatyta, kad Bankas pildant prašymus išduoti mokėjimo kortelės prašo duomenų subjektų pateikti informaciją apie darbovietę bei apie kliento sąskaitas. Juridinio skyriaus vadovas paaiškino, kad išduodant debetines mokėjimo kortelės, informacija apie kliento darbovietę, šeiminių padėtį ir duomenys apie kliento sąskaitas bankuose nėra būtina.

Pagal ADTAĮ 3 str. 1 d. 4 p. asmens duomenys turi būti tapatūs, tinkami ir tik tokios apimties, kuri būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti. Bankas, išduodamas debetinę mokėjimo kortelę, privalo laikytis šių reikalavimų.

Tikrinimo metu nustatyta, kad Bankas yra sudaręs sutartį su UAB „Nacionalinis atsiskaitymų centras“, kuri nėra Banko duomenų tvarkytojas. Pagal ADTAĮ 25 str. 1 d. asmens duomenys gali būti tvarkomi automatiniu būdu tik kai duomenų valdytojas arba jo atstovas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka praneša Inspekcijai, išskyrus 25 str. 1 dalyje numatytas išimtis. Pagal Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatų 20 punktą pasikeitusius registravimo duomenis duomenų valdytojai privalo pateikti registro įstaigai (Inspekcijai) per 15 kalendorinių dienų nuo registravimo duomenų pasikeitimo. Bankas, nepranešęs tikslų registravimo duomenų, pažeidė ADTAĮ 25 str. bei minėtų nuostatų 20 p. Banko ir AB „Informacinio verslo paslaugų įmonė“ sudarytoje sutartyje nėra nurodytas asmens duomenų naudojimo tikslas, sąlygos ir tvarka.

ADTAĮ 6 str. nurodyta, kad asmens duomenys šio įstatymo nustatytais atvejais teikiami pagal duomenų valdytojo ir duomenų gavėjo sudarytą asmens duomenų teikimo sutartį arba duomenų gavėjo prašymą. Sutartyje turi būti nurodyta asmens duomenų naudojimo tikslas, sąlygos ir tvarka.

Bankas, teikdamas AB „Informacinio verslo paslaugų įmonė“ asmens duomenis pagal sutartį, kurioje nėra nurodytas asmens duomenų naudojimo tikslas, sąlygos ir tvarka, pažeidė ADTAĮ 6 str.

Inspekcija, atsižvelgdama į nustatytus pažeidimus, nurodė:

1) parengti vidines taisykles ir procedūras, kurios užtikrintų asmens duomenų saugumą, gaunant ir teikiant asmens duomenis pagal AB banko „Nord/LB Lietuva“ ir UAB „NORD/LB lizingas“ keitimosi informacija sutartį;

2) nustatyti asmens duomenų, tvarkomų tiesioginės rinkodaros tikslu, saugojimo trukmę;

3) užtikrinti, kad duomenų subjektų asmens kodai nebūtų tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslu;

4) supažindinti duomenų subjektą su jo teise nesutikti, kad būtų tvarkomi jo duomenys tiesioginės rinkodaros tikslu;

5) tais atvejais, kai išduodamos debetinės mokėjimo kortelės, nerinkti informacijos apie klientų darbovietę, šeiminių padėtį bei duomenų apie jo sąskaitas bankuose;

6) patikslinti Asmens duomenų valdytojų valstybės registre AB banko „Nord/LB Lietuva“ nurodytus registravimo duomenis;

7) pakeisti AB banko „Nord/LB Lietuva“ ir AB „Informacinio verslo paslaugų įmonė“ sutartį, nurodant šioje sutartyje asmens duomenų naudojimo tikslą, sąlygas ir tvarką, taip pat užtikrinti, kad visos duomenų teikimo sutartys atitiktų ADTAĮ 6 str. reikalavimus.

4. Tikrinimas UAB „Olympic Casino Group Baltija“ atliktas susirašinėjimo būdu.

Inspekcija, įvertinusi Asmens duomenų valdytojų valstybės registrai UAB „Olympic Casino Group Baltija“ pateiktus registravimo duomenis ir atsižvelgdama į Lietuvos

vyriausiojo administracinio teismo 2005-11-26 administracinėje byloje Nr. N12-1483-04 priimtą nutartį, UAB „Olympic Casino Group Baltija“ 2005-05-11 pateikė nurodymą, kuriame nurodė nerinkti ir toliau netvarkyti duomenų subjektų asmens kodų tiesioginės rinkodaros tikslu, nutraukti minėtu tikslu surinktų asmens kodų tvarkymą bei informuoti Inspekciją apie tai, kokių priemonių buvo imtasi, siekiant užtikrinti asmens kodo tvarkymo teisėtumą.

5. Tikrinimas UAB „Optometrijos centras“ taip pat atliktas susirašinėjimo būdu.

Inspekcija, įvertinusi Asmens duomenų valdytojų valstybės registru UAB „Optometrijos centras“ pateiktus registravimo duomenis ir atsižvelgdama į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005-11-26 priimtą nutartį, UAB „Optometrijos centras“ 2005-05-11 pateikė nurodymą, kuriame nurodė nerinkti ir toliau netvarkyti duomenų subjektų asmens kodų tiesioginės rinkodaros tikslu, nutraukti minėtu tikslu surinktų asmens kodų tvarkymą bei informuoti Inspekciją apie tai, kokių priemonių buvo imtasi, siekiant užtikrinti asmens kodo tvarkymo teisėtumą.

6. Inspekcija, susirašinėjimo būdu atlikusi patikrinimus dėl asmens kodo tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslu 28 kredito unijose, pateikė nurodymus nerinkti ir toliau netvarkyti duomenų subjektų asmens kodų tiesioginės rinkodaros tikslu, nutraukti jau surinktų asmens kodų tvarkymą bei informuoti Inspekciją apie tai, kokių priemonių buvo imtasi, siekiant užtikrinti asmens kodo tvarkymo teisėtumą.

7. Atliktas tikrinimas UAB „SEB VB gyvybės draudimas“ buveinėje.

Tikrinimo metu nustatyta, kad UAB „SEB VB gyvybės draudimas“ Asmens duomenų valdytojų registru nurodė netikslus registravimo duomenis, tvarko klientų asmens duomenis apie sveikatą automatiniu būdu, tačiau apie tai nepranešė Inspekcijai, taip pat teikia asmens duomenis AB „Vilniaus bankas“, tačiau nei prašymo teikti duomenis, nei sutarties dėl duomenų teikimo su minėtu banku nėra sudaryta bei kiti pažeidimai.

Inspekcija, įvertinusi nustatytus pažeidimus, UAB „SEB VB gyvybės draudimas“ 2005-11-15 nurodė:

1) pateikti Inspekcijai patikslintus registravimo duomenis: asmens duomenų tvarkymo tikslus ir atskirais tikslais tvarkomų asmens duomenų elementų sąrašą; asmens duomenų tvarkytojus;

2) pateikti Inspekcijai pranešimą dėl išankstinės patikros dėl ypatingų asmens duomenų tvarkymo automatiniu būdu;

3) užtikrinti duomenų subjektų teisės susipažinti su savo asmens duomenimis, teisės reikalauti ištaisyti neteisingus, neišsamius, netikslus asmens duomenis ir (ar) sustabdyti tokių duomenų tvarkymo veiksmus tinkamą įgyvendinimą;

4) informuoti duomenų subjektus apie jų teisę nesutikti, kad būtų tvarkomi jų asmens duomenys, nenurodant nesutikimo motyvų, kai duomenys yra tvarkomi ar ketinami tvarkyti tiesioginės rinkodaros tikslu;

5) nutraukti UAB „SEB VB gyvybės draudimas“ klientų asmens duomenų teikimą AB „Vilniaus bankui“ pinigų plovimo prevencijos priemonių vykdymo bei draudimo įmokų registro ir įtartinų operacijų, nepaisant jų sumos, registro tvarkymo tikslu.

Parengti ir atitinkamai pataisyti Inspekcijos nurodytus dokumentus.

8. Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 12 d. pavedimą Nr. 6-6227 įvertinti spaudoje pateiktą informaciją ir prireikus imtis priemonių pažeidimams pašalinti, 2005-09-14 patikrino interneto tinklalapyje www.antstoliai.lt skelbiamą informaciją apie iš varžytynių parduodamą turtą ir nustatė, kad kai kurie antstoliai pateikdami informaciją apie būsimas varžytynes nurodo perteklinius parduodamo turto savininko duomenis (asmens kodą, gimimo datą, gyvenamąją vietą). Todėl antstoliai skelbdami informaciją apie varžytynes ir pateikdami daugiau parduodamo turto savininko duomenų nei jo vardą ir pavardę, pažeidžia ADTAĮ.

Atsižvelgdama į pateiktą informaciją ir į tai, kad Teisingumo ministerija Asmens duomenų valdytojų valstybės registre yra įregistruota kaip duomenų valdytojas, tvarkantis

antstolių informacinėje sistemoje kaupiamus asmens duomenis, Inspekcija 2005-09-16 nurodė nedelsiant imtis priemonių, kad būtų panaikinti minėtame interneto tinklalapyje skelbiami pertekliniai asmens duomenys.

Taip pat Inspekcija 2005-09-16 devyniems antstoliams išsiuntė nurodymus ateityje neskelbti perteklinių iš varžytynių parduodamo turto savininko asmens duomenų bei išsiuntė raštą Lietuvos antstolių rūmams su prašymu išplatinti antstoliams atitinkamą informaciją dėl duomenų skelbimo.

9. 2005-11-24–12-12 AB banke „Snoras“ buveinėje atliktas asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimas. Tikrinimo metu nustatyta, kad Banko klientai išreiškia sutikimą dėl jų asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslu, pasirašydami Banko sąskaitos, Paskolos, Naudojimosi magnetine mokamąja kortele, Naudojimosi lustine mokamąja kortele, Naudojimosi pirkimo išsimokėtinai kortele sutartis.

ADTAĮ 14 str. numatyta, kad asmens duomenys gali būti tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais, jeigu duomenų subjektas duoda sutikimą. Kad sutikimas būtų teisėtas, jis turi turėti visus įstatyme išvardytus elementus: juo turi būti išreikšta duomenų subjekto valia, turi būti savanoriškas, duotas žinomu tikslu ir konkretus. Banko klientas, sudarydamas sutartis, išreiškia savo sutikimą sudaryti būtent šias minėtas sutartis, tačiau klientas neturi galimybės pasirinkti – duoti ar neduoti sutikimą dėl jo asmens duomenų tvarkymo nurodytais tikslais (įskaitant tiesioginę rinkodarą), t. y. duomenų subjekto sutikimas neatitinka savanoriškumo kriterijaus, kaip to reikalauja ADTAĮ 2 str. 11 d. Be to, asmens duomenys gali būti tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais, jeigu juos renkant yra nustatoma asmens duomenų saugojimo trukmė. Inspekcija, nustačiusi šiuos ADTAĮ pažeidimus, 2005-12-30 pateikė Bankui nurodymą:

1) pakeisti nurodytas sutartis taip, kad duomenų subjektui būtų sudaryta galimybė pasirinkti – duoti ar neduoti sutikimą dėl jo asmens duomenų tvarkymo nurodytais tikslais (įskaitant tiesioginę rinkodarą), kuriais asmens duomenys tvarkomi;

2) nustatyti asmens duomenų, tvarkomų tiesioginės rinkodaros tikslu, saugojimo terminą.

1.2.2. Tikrinimai, kuriuos atliekant pašalinti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimai

1. 2005-05-02–04 UAB „Bitė GSM“ buveinėje buvo atliktas patikrinimas, siekiant nustatyti BITĖ *online* sistema teikiamų paslaugų saugumą bei srauto duomenų tvarkymo teisėtumą.

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba 2005-01-10 raštu pranešė aptarnavimo internetu paslaugos BITĖ *online* saugumo spragas:

1) Pagal telefono ryšio numerį galima sužinoti prisijungimo vardą prie savitarnos paslaugų, kuris yra parodomas aptarnavimo tinklapio www.biteonline.lt laukelyje „Apsimokėk pokalbius“ įvedus telefono ryšio numerį ir atliekant pervedimo procedūrą.

2) Žinant telefono ryšio numerį, prisijungimo slaptažodis gali būti pakeistas netgi be abonentų sutikimo pasirinkus tinklalapio www.biteonline.lt punktą „Neišėina prisijungti?“

3) Jeigu vieno vartotojo vardu yra užregistruota daugiau negu vienas telefono ryšio numeris, pasinaudojus prarasta, išmesta ar pavogta viena iš tuo pačiu vardu registruotų SIM kortelių galima anksčiau aprašytu būdu sužinoti prisijungimo vardą bei SMS žinute gavus naują prisijungimo slaptažodį prisijungti prie kito abonentų savitarnos sistemos, atsiranda galimybė sužinoti abonentų asmens duomenis, detalias pokalbių išsklotes.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad:

Pagal telefono ryšio numerį negalima sužinoti prisijungimo vardo prie savitarnos paslaugų. Tikrinimo metu aptarnavimo tinklapio www.biteonline.lt laukelyje „Apmokėkite pokalbius“ buvo įvestas telefono ryšio numeris ir atliekama pervedimo procedūra. Nei

apmokant už UAB „Bitė GSM“ paslaugas, naudojantis SEB Vilniaus banko paslaugomis, nei naudojantis AB banko „Hansabankas“ paslaugomis, negalima sužinoti prisijungimo vardo.

Žinant telefono ryšio numerį, prisijungimo slaptažodis negali būti pakeistas be abonentų sutikimo pasirinkus tinklalapio www.biteonline.lt punktą „Neišėina prisijungti?“, kadangi atliekant šią operaciją reikia įvesti vartotojo vardą. Neįvedus vartotojo vardo, sistema suformuoja pranešimą, kad „tokio vartotojo vardo arba tel. Nr. sistemoje nėra“. Norint fiziniam asmeniui užsisakyti „Bitė-online“ paslaugas reikia pateikti prisijungimo vardą bei slaptažodį.

Jeigu vieno vartotojo vardu yra užregistruota daugiau negu vienas telefono ryšio numeris, pasinaudojus prarasta, išmesta ar pavogta viena iš tuo pačiu vardu registruotų SIM kortelių, negalima prisijungti prie kito abonto savitarnos sistemos bei nėra galimybės sužinoti abonto asmens duomenų ir detalių pokalbių išsklotinių.

Pagal ERĮ 64 str. 7 d. viešųjų ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai Vyriausybės nustatyta tvarka privalo pranešti Inspekcijai apie visų jų fiksuojamų ir saugomų su viešųjų elektroninių ryšių paslaugų abonentu ir faktiniu elektroninių ryšių paslaugų naudotoju susijusių srauto duomenų pobūdį. UAB „Bitė GSM“ nepranešė Inspekcijai, kad tvarko elektroninio pašto srauto duomenis, taip pažeidė minėtą įstatymą.

UAB „Bitė GSM“ pašalino pažeidimą tikrinimo metu.

2. Tikrinimas VšĮ „Vaivorykštės tako pagrindinė mokykla“ atliktas susirašinėjimo būdu.

Inspekcija 2004-10-04 raštu kreipėsi į mokyklą ir prašė paaiškinti, ar mokykla tebetvarko ypatingus asmens duomenis automatiniu būdu. Jei tebetvarko, Inspekcija prašė pateikti pranešimą dėl išankstinės patikros, jei ne – pateikti Inspekcijai pasikeitusius registravimo Asmens duomenų valdytojų valstybės registre duomenis. Mokykla 2005-01-11 raštu pateikė pranešimą dėl išankstinės patikros. VšĮ „Vaivorykštės tako“ pagrindinė mokykla, tvarkydama ypatingus asmens duomenis nepranešusi Inspekcijai dėl išankstinės patikros ir negavusi Inspekcijos leidimo atlikti tokius duomenų tvarkymo veiksmus, pažeidė ADTAĮ 26 str. Pažeidimas pašalintas tikrinimo metu.

3. Tikrinimas Šiaulių specialiojo ugdymo centre „Ringuva“ atliktas susirašinėjimo būdu. Inspekcija 2004-10-14 raštu kreipėsi į Šiaulių specialiojo ugdymo centrą „Ringuva“ ir prašė paaiškinti, ar tebetvarko ypatingus asmens duomenis automatiniu būdu. Jei tebetvarko, Inspekcija prašė pateikti pranešimą dėl išankstinės patikros, jei ne – pateikti Inspekcijai pasikeitusius registravimo Asmens duomenų valdytojų valstybės registre duomenis. Centras „Ringuva“ 2005-01-07 pateikė pranešimą dėl išankstinės patikros. Tvarkydamas ypatingus asmens duomenis nepranešęs Inspekcijai dėl išankstinės patikros ir negavęs Inspekcijos leidimo atlikti tokius duomenų tvarkymo veiksmus, Centras „Ringuva“ pažeidė ADTAĮ 26 str. Pažeidimas pašalintas tikrinimo metu.

1.2.3. Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai

2005 m. atlikus asmens duomenų teisėtumo patikrinimus buvo surašytas 1 ATP protokolas. 2005-10-03 Inspekcijoje gautas Žmogaus teisių stebėjimo instituto viešas kreipimasis, kuriame pateikta informacija apie vaizdo stebėjimo kameromis padarytų nuotraukų viešą demonstravimą per televiziją. Pagal pateiktą medžiagą atlikti patikrinimai Vilniaus m. savivaldybės administracijoje, Vilniaus m. vyriausiajame policijos komisariate ir UAB „Vildoma“. Nustatyta, kad UAB „Vildoma“, siekdama išsiaiškinti stacionarios greičio matavimo ir raudonos šviesos pažeidimo registravimo įrangos efektyvumą (ar bus galima pagal gautas nuotraukas nustatyti asmens, kuris vairuoja transporto priemonę, tapatybę ir transporto priemonės registravimo numerį įvairiu paros metu įvairiomis klimatinėmis sąlygomis), šių metų rugsėjo mėnesį Vilniuje, Antakalnio gatvės reguliuojamose pėsčiųjų perėjose, įrengė *TraffiPhot* sistemą, susidedančią iš 3 greičio matavimo prietaisų. Jais buvo fotografuojami vairuotojai, viršiję leistiną greitį bei važiuavę degant raudonam šviesoforo

signalui. Gauti duomenys automatiškai buvo siunčiami į Vilniaus m. vyriausiojo policijos komisariato Eismo priežiūros tarnybos Nuotraukų surinkimo centrą. UAB „Vildoma“ pažeidė ADTAĮ, nes nepranešė Inspekcijai apie asmens duomenų tvarkymą bei neinformavo visuomenės apie vykdomą vaizdo stebėjimą, t. y. stebėjimo vietoje neįrengė informacinių lentelių, kuriose būtų nurodytas duomenų valdytojo pavadinimas, rekvizitai ir kita reikiama informacija. Minėtos bendrovės direktoriui surašytas ATP protokolas. Teismas, įvertinęs visas aplinkybes, 2005-12-15 nutarimu nusprendė nuobaudos neskirti.

Vilniaus m. vyriausiajame policijos komisariate ADTAĮ pažeidimų nenustatyta, o Vilniaus m. savivaldybės administracijoje vaizdo duomenys netvarkomi.

1.2.4. Tikrinimai, kuriuos nagrinėjant nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų

Trimis atvejais atlikus asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus ADTAĮ pažeidimų nenustatyta.

2005-11-3–25 atliktas asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimas VSDFV, Konstitucijos pr. 12, Vilniuje. Nustatyta, kad VSDFV, tvarkydama asmens duomenis savo informacinėje sistemoje, ADTAĮ nepažeidžia (apie kitus 2 patikrinimus žr. Skyriuje „Tikrinimai, kuriuos atlikus buvo surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolai“).

1.2.5. Tikrinimai registruose

2005-07-18 Inspekcijoje su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2005-07-14 raštu Nr. 32-5145 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimų vykdymo“ buvo pateiktas Informacinės ir žinių visuomenės plėtros komisijos posėdžio protokolo išrašas, pagal kurio 2.4 p. Inspekcijai buvo pavesta patikrinti, kokia informacija ir kam teikiama iš valstybės registru, ar teisėtos sudarytos sutartys dėl jos teikimo. Vykdamas šį pavedimą buvo atlikta 20 tikrinimų registru tvarkymo įstaigose.

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos, Gyventojų registro tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Civilinės aviacijos administracijos, Radiacinės saugos centro, Lietuvos Respublikos valstybinės augalų apsaugos tarnybos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo, Valstybinės geležinkelių inspekcijos, Muitinės informacinių sistemų centro, Nacionalinio organų transplantacijos biuro, Lietuvos saugios laivybos inspekcijos, Valstybinės vidaus vandenų laivybos inspekcijos, Higienos instituto Darbo medicinos centro, Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos, Ginklų fondo, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybės tarnybos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos tvarkomuose registruose ADTAĮ pažeidimų nenustatyta arba iš minėtų įstaigų tvarkomų registru duomenys pagal sutartis nebuvo teikiami.

Atlikus tikrinimą Žemės ūkio ir kaimo verslo centre nustatyta, kad Centras pagal bendradarbiavimo sutartį Nacionalinei mokėjimo agentūrai teikiami asmens duomenys, tačiau dokumentuose nurodytas konkrečiai apibrėžtas duomenų naudojimo tikslas, taip pat aptariamoms tik techninės duomenų teikimo sąlygos, todėl minėta sutartis neatitinka asmens duomenų teikimo sutarčiai keliamų reikalavimų. 2005-12-09 Inspekcija Žemės ūkio ir kaimo verslo centrui pateikė nurodymą:

1) sudaryti su Nacionaline mokėjimo agentūra Žemės ūkio ir kaimo verslo registre tvarkomų duomenų teikimo sutartį, atitinkančią ADTAĮ reikalavimus;

2) užtikrinti, kad iš Žemės ūkio ir kaimo verslo registro Nacionalinei mokėjimo agentūrai teikiamų duomenų apimtis atitiktų duomenų naudojimo tikslą.

Centrinės hipotekos įstaigos tikrinimo metu nustatyta, kad pagal prašymą, kuriame nebuvo nurodytas asmens duomenų naudojimo tikslas, buvo pateikta informacija apie tai, kad

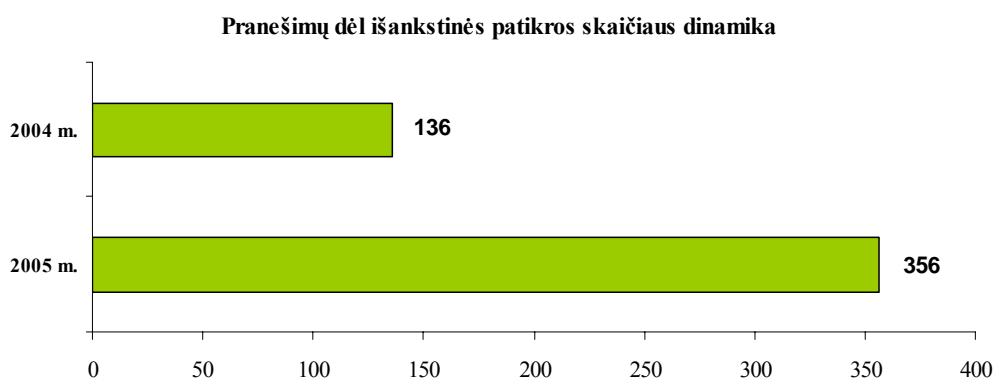
prašomų duomenų Hipotekos ir Turto arešto aktų registruose nėra. Pagal ADTAĮ 6 str. asmens duomenys teikiami pagal duomenų gavėjo prašymą, kuriame turi būti nurodytas duomenų naudojimo tikslas. Atsižvelgiant į tai, Centrinei hipotekos įstaigai 2005-12-08 pateiktas nurodymas užtikrinti, kad asmens duomenys iš tvarkomų registrų būtų teikiami tik pagal prašymus, kuriuose nurodytas asmens duomenų naudojimo tikslas, prieš tai įvertinus tikslo teisėtumą.

1.3. Išankstinė patikra

Išankstinė patikra yra numatomų duomenų tvarkymo veiksmų patikrinimas prieš juos pradedant tvarkyti ir atliekama ADTAĮ nustatytais atvejais.

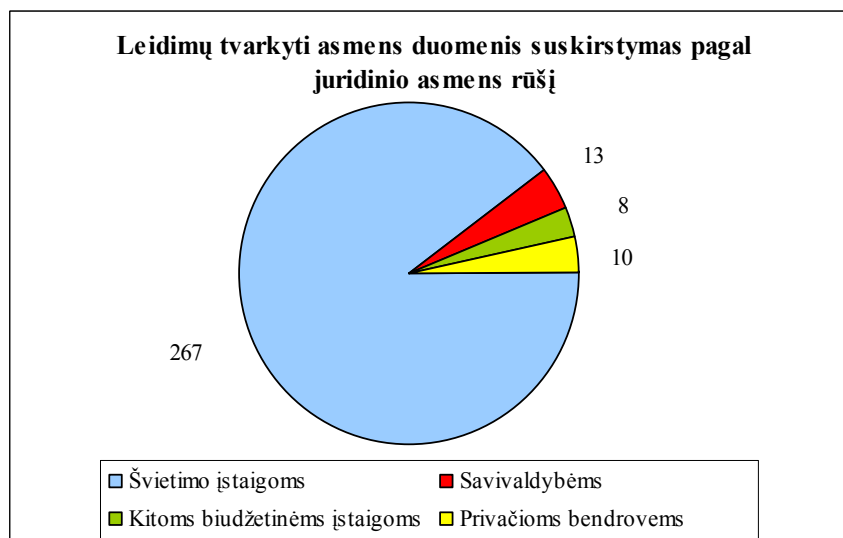
2005 m. išnagrinėti 356 pranešimai dėl išankstinės patikros, dalis jų (77) buvo gauta dar 2004 m., parengtos 342 išvados dėl išankstinės patikros, išduoti 298 leidimai tvarkyti asmens duomenis, 36 atvejais leidimai nebuvo suteikti, 21 atveju pranešimų nagrinėjimas nutrauktas, 1 atveju nagrinėjant pranešimą paaiškėjo, kad leidimas išduotas anksčiau. Pranešimų dėl išankstinės patikros skaičiaus dinamika pateikiama 6 grafike.

6 grafikas

Leidimai tvarkyti asmens duomenis buvo suteikti švietimo įstaigoms (mokykloms, darželiams), viešojo sektoriaus įstaigoms (savivaldybėms, sveikatos priežiūros įstaigoms), taip pat leidimai suteikti privataus sektoriaus įmonėms (įmonėms, besiverčiančioms skolų išieškojimu ir jų tvarkymu, kt.). Daugiausiai leidimų tvarkyti asmens duomenis suteikta mokykloms, kurios kreipėsi dėl leidimų tvarkyti moksleivių ypatingus duomenis (apie mokinių sveikatą ir tautybę). Juridinių asmenų, kuriems leista tvarkyti asmens duomenis, rūšys pateikiamos 7 grafike.

7 grafikas

Pagrindai, kuriais remiantis teikti išnagrinėti pranešimai dėl išankstinės patikros atlikimo pateikiami 1 lentelėje:

1 lentelė

dėl jungtinių skolininkų duomenų rinkmenų tvarkymo suteikti	2 leidimai
dėl ypatingų asmens duomenų tvarkymo suteikti	283 leidimai
dėl asmens duomenų tvarkymo istorinio ar mokslinio tyrimo tikslais suteikti	9 leidimai
dėl ketinimo tvarkyti viešas duomenų rinkmenas suteiktas	1 leidimas
dėl valstybės registrų ar informacinių sistemų duomenų valdytojų įgaliojimų duomenų tvarkytojams suteikti	3 leidimai

Inspekcija atsisakė išduoti leidimus tvarkyti ypatingus asmens duomenis 36 subjektams, nes nebuvo galima daryti išvados, kad minėtos įstaigos, tvarkydamos ypatingus asmens duomenis, tinkamai įgyvendins ADTAĮ reikalavimus, nepažeis duomenų subjektų teisių ir teisėtų interesų bei užtikrins tinkamas duomenų saugumo priemones. Atsisakyta išduoti leidimus:

- 29 švietimo įstaigoms;
- 3 savivaldybių administracijoms;
- 2 kitoms biudžetinėms įstaigoms;
- 2 privačioms bendrovėms.

Leidimai neišduoti dėl šių priežasčių:

- 32 atvejais nepateikta papildoma informacija, kurios prašė Inspekcija;
- 2 atvejais nustatyta, kad bus tvarkomi pertekliniai asmens duomenys;
- 2 atvejais nustatyta, kad nesudarytos sąlygos duomenų subjektams įgyvendinti atitinkamas jų teises;
- 1 atveju nepatvirtinti tvarkomo registro duomenų saugos nuostatai.

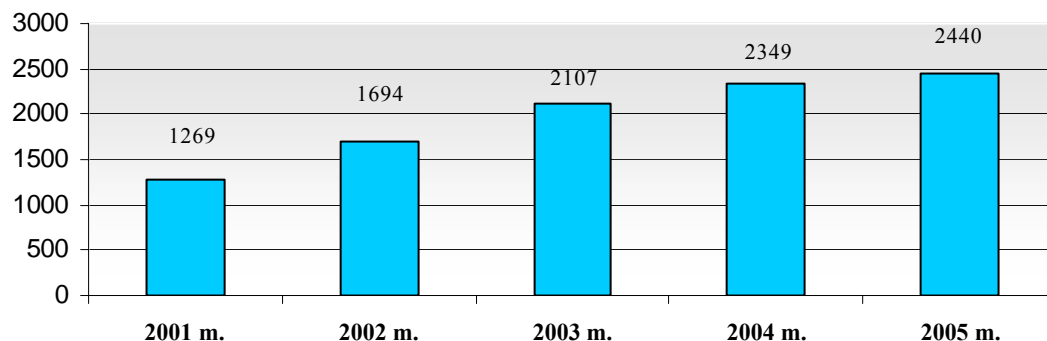
Bendras skaičius nesutampa su atsisakymų išduoti leidimus skaičiumi, nes vienam duomenų valdytojui atsisakyta išduoti leidimą dėl dviejų priežasčių.

Daugumoje atvejų, duomenų valdytojams patikslinus pranešimo dėl išankstinės patikros formos duomenis, leidimai buvo išduoti.

2. ASMENS DUOMENŲ VALDYTOJŲ VALSTYBĖS REGISTRO TVARKYMAS

Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 262 patvirtinti Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatai (Žin., 2002, Nr. 20-768; 2003, Nr. 57-2548; 2005, Nr. 144-5249).

2005 m. gauta 713 pranešimų, išnagrinėti 686 (27 nagrinėjimas tęsiamas sausio mėn.). Iš viso įregistruoti 203 duomenų valdytojai, iš jų 79 išnagrinėjus pirminį pranešimą, 124 – gavus patikslintus pranešimo duomenis. Įregistruotų duomenų valdytojų dinamika pateikiama 5 grafike. 2005 metais iš registruotų duomenų valdytojų gauti 347 pranešimai apie pasikeitusius registravimo duomenis, iš jų 331 išnagrinėti (16 nagrinėjamas tęsiamas 2006 m.). Per ataskaitinį laikotarpį 112 duomenų valdytojų panaikintas įregistravimas, daugeliu atvejų išregistravimo priežastis – nutraukta duomenų valdytojo veikla. 17 atvejų atsisakyta įregistruoti duomenų valdytojus. Atsisakymo įregistruoti duomenų valdytoją priežastys pateiktos 4 lentelėje.

Įregistruotų duomenų valdytojų skaičiaus dinamika 2001-2005 m.

2 lentelėje pateikiama informacija apie duomenų valdytojų registravimą pagal asmens duomenų tvarkymo tikslų grupes.

2 lentelė

Eil. Nr.	Asmens duomenų tvarkymo tikslų grupės	Iš viso
1.	Kiti tikslai	64
2.	Ikimokyklinis ugdymas	33
3.	Bendrasis lavinimas	17
4.	Tiesioginė rinkodara	17
5.	Prekyba	16
6.	Advokatų paslaugos	15
7.	Elektros, dujų, vandens ir kitų komunalinių paslaugų tiekimas	11
8.	Personalo atranka	9
9.	Kita švietimo veikla	6
10.	Draudimas	5
11.	Telekomunikacijų paslaugos	5
12.	Kelionių agentūrų ir kelionių organizatorių veikla	3
13.	Antstolių veikla	2
14.	Finansinė išperkamoji nuoma (lizingas)	2
15.	Viešbučių veikla	2
16.	Finansinio tarpininkavimo veikla (skolų administravimas)	1
17.	Savivaldybių veikla	1
18.	Valstybės registru tvarkymas	1
19.	Iš viso	210

Bendras skaičius nesutampa, nes kai kurie duomenų valdytojai (Nacionalinė teismų administracija, UAB „Bauer vertrieb“, UAB „Bauer international“, kredito unija „Jonavos žemė“ bei Rokiškio kredito unija) duomenų valdytojais buvo įregistruoti keliais tikslais.

3 lentelėje pateikiama informacija apie duomenų valdytojų registravimą pagal juridinio asmens rūšis.

3 lentelė

Eil. Nr.	Juridinio ir fizinio asmens rūšis	Iš viso
1.	Viešieji juridiniai asmenys	77
2.	Švietimo įstaigos	49
3.	Biudžetinės įstaigos (išskyrus švietimo)	20
4.	Viešosios įstaigos	4
5.	Asociacijos	3
6.	Daugiabučių namų savininkų bendrijos	1
7.	Privatūs juridiniai asmenys	109
8.	Įmonės (išskyrus valstybės ir savivaldybių)	94
9.	Kredito unijos	13
10.	Užsienio įmonės ir jų atstovybės	1
11.	Advokatų profesinės bendrijos	1
12.	Fiziniai asmenys (antstoliai, advokatai ir kt.)	17
13.	Iš viso	203

4 lentelėje pateikiama informacija apie atsisakymų registruoti skaičių ir priežastis.

4 lentelė

Eil. Nr.		Tvarko neautomatiniu būdu	Atlieka duomenų tvarkytojo funkcijas	Nėra juridinis asmuo	Patenka į ADTAĮ nustatytas išimtis	Kitos priežastys	Iš viso
1.	Atsisakyta registruoti	3	1	-	3	10	17

5 lentelėje pateikiama informacija apie išregistruotų duomenų valdytojų skaičių ir išregistravimo priežastis.

5 lentelė

Eil. Nr.		Nutraukė asmens duomenų tvarkymą	Pasibaigė laikinas duomenų tvarkymo terminas	Nutraukta duomenų valdytojo veikla	Panaikinama pareiga pranešti	Kitos priežastys	Iš viso
1.	Išregistruota	2	-	110	-	-	112
2.	Gauti pranešimai dėl išregistravimo	2	-	-	-	-	2

2.1. Paslauga duomenų subjektui

2005 m. vasario mėn. buvo pratęsta IS „Pagalba“ (pagal ADTAĮ 23 str.) sukūrimo ir įdiegimo sutartis su UAB „Informacinė raida“. Visi sutarties (sudarytos 2004-05-31) darbai buvo užbaigti 2005 m. birželio mėn. bandomąja eksploatacija. Bandomojoje eksploatacijoje sutiko dalyvauti 4 asmenys, kurių duomenys buvo surinkti iš šių Asmens duomenų valdytojų valstybės registre registruotų duomenų valdytojų: Gyventojų registro tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir VĮ „Registrų centras“.

IS „Pagalba“ įteisinimas ir oficiali funkcionavimo pradžia numatoma 2006 m. pabaigoje.

3. DUOMENŲ APSAUGOS PLĖTOJIMAS IR METODINĖ PAGALBA

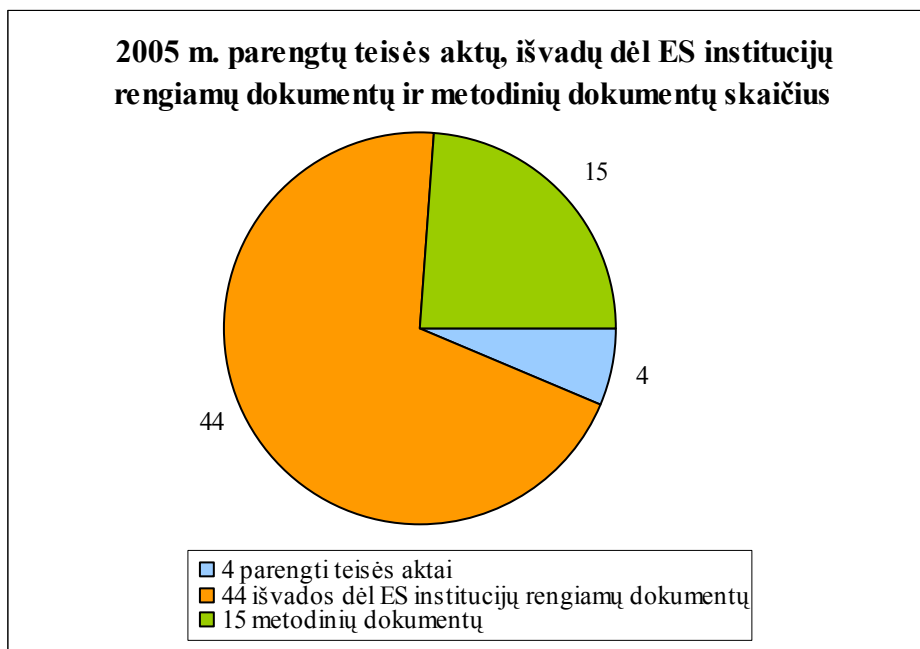
Siekdama didinti visuomenės informuotumą duomenų apsaugos klausimais, kelti duomenų valdytojų žinių lygį, užtikrinti duomenų subjektų teisių apsaugą, Inspekcija rengia ir skelbia interneto svetainėje metodinius dokumentus įvairiais asmens duomenų tvarkymo aspektais, taip pat atlieka Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijų bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 29 straipsnio darbo grupės asmens apsaugai tvarkant asmens duomenis (toliau – 29 straipsnio darbo grupė) dokumentų vertimus.

2005 m. į lietuvių kalbą buvo išversti 7 Europos Sąjungos dokumentai, parengta Inspekcijos veiklos metinė (2004 m.) ataskaita anglų kalba. Inspekcija taip pat parengė 8 rekomenduojamas dokumentų formas ir rekomendacijas.

Inspekcija teikė pastabas ir suderino 157 teisės aktus ir duomenų valdytojų parengtus dokumentus (planuota 150), iš jų 7 įstatymus, 39 Vyriausybės nutarimus, 79 kitus teisės aktus ir 32 duomenų valdytojų pateiktus dokumentus. Parengti 4 teisės aktai. Taip pat Inspekcija išnagrinėjo 44 Europos Sąjungos dokumentus ir pateikė išvadas dėl jų.

9 grafike pateiktoje diagramoje atsispindi Inspekcijos veikla, plėtojant duomenų apsaugą 2005 m.

9 grafikas

Inspekcija bendradarbiauja su duomenų valdytojais (ir jų grupėmis) – savo iniciatyva, ir jų prašymu rengia seminarus. 2005 metais buvo suorganizuoti susitikimai su elektroninių ryšių tinklo operatorių, Mykolo Romerio universiteto, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos bei jam pavaldžių įstaigų, Civilinės metrikacijos skyrių, Švietimo ir mokslo ministerijos, savivaldybių atstovais. Susitikimų metu skaityti pranešimai, diskutuota duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams aktualiais klausimais.

3.1. Teisės aktų rengimas

2005 m. Inspekcijoje parengti 4 teisės aktai:

1. 2005-01-24 buvo priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 62 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 1156 „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos struktūrinės reformos, įgaliojimų suteikimo, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatų patvirtinimo ir su tuo susijusių Lietuvos Respublikos

Vyriausybės nutarimų dalinio pakeitimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. 12-371). Šiuo teisės aktu buvo praplėstos Inspekcijos funkcijos ir uždaviniai. Inspekcija buvo paskirta stebėti valstybės institucijų tvarkomų asmens duomenų perkėlimo, paieškos bei teikimo Europolui leistinumą ir nagrinėti, ar tai nepažeidžia duomenų subjekto teisių, vykdyti nepriklausomą perkeltų į Muitinės informacinę sistemą asmens duomenų priežiūrą, taip pat ERĮ nuostatų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu ir privatumo apsauga, įgyvendinimo priežiūrą.

2. 2005-07-20 priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 807 „Dėl Ryšio slaptumo patikrinimų atlikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 89-3341). Šiuo teisės aktu buvo patvirtintos Ryšio slaptumo patikrinimų atlikimo taisyklės. Inspekcija, vadovaudamasi šiomis taisyklėmis bei laikydama šių patikrinimų rezultatų informavimo procedūrų reikalavimų, atliks patikrinimus, ar laikomasi ERĮ 63 str. 1 d. reikalavimų užtikrinti ryšio slaptumą. Ryšio slaptumo patikrinimas atliekamas siekiant nustatyti, kaip ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, užtikrina ryšio slaptumą.

3. Vadovaudamasi ERĮ 66 str. 2 d., Inspekcija parengė ir direktoriaus 2005 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. 1T-95 (Žin., 2005, Nr. 86-3260) patvirtino Reikalavimus detaliosioms sąskaitoms. Minėti reikalavimai nustato viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų išduodamų detalių sąskaitų turinį ir jų pateikimo viešųjų elektroninių ryšių paslaugų abonentams – fiziniams asmenims formas. Detalioje sąskaitoje už suteiktas elektroninių ryšių paslaugas turi būti chronologiškai išdėstytos visos pagal sudarytą sutartį suteiktos apmokestinamos elektroninių ryšių paslaugos atsiskaitomuoju laikotarpiu. Šios sąskaitos tikslas – padėti abonentui kontroliuoti savo išlaidas.

4. 2005-12-07 priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 262 „Dėl Asmens duomenų valdytojų valstybės registro reorganizavimo, šio registro nuostatų ir Asmens duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. 144-5249). Nutarimu buvo nustatyta supaprastinta pranešimo apie duomenų tvarkymą tvarka ir susietos ADTAI numatytos išankstinės patikros atlikimo ir duomenų valdytojų registravimo procedūros, sudarytos sąlygos prevenciškai tikrinti tvarkomų asmens duomenų perteklišumą. Taip pat Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatų ir Duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą taisyklių nuostatos buvo suderintos su ERĮ, Rinkimų į Europos Parlamentą (Žin., 2003, Nr. 115-5192), Lietuvos Respublikos valstybės registrų įstatymo (Žin., 1996, 86-2043; 2004, Nr. 124-4488) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 3 d. nutarimu Nr. 485 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės registro tipinių nuostatų (Žin., 2005, Nr. 58-2015) nuostatomis.

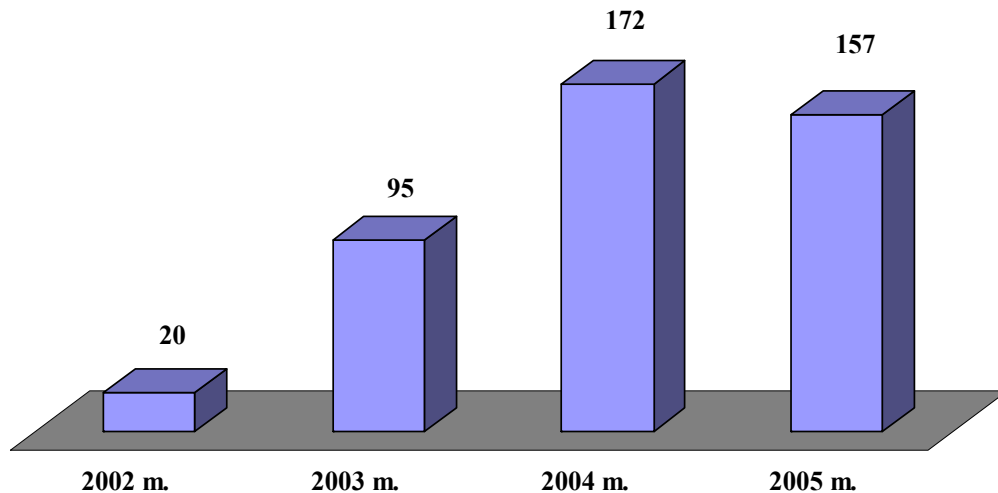
3.2. Teisės aktų ir duomenų valdytojų pateiktų dokumentų derinimas

Inspekcija teikė pastabas ir suderino 157 teisės aktus ir duomenų valdytojų parengtus dokumentus, iš jų 7 įstatymus, 39 Vyriausybės nutarimus, 79 kitus teisės aktus ir 32 duomenų valdytojų pateiktus dokumentus.

Inspekcija derino ir teikė pastabas valstybės institucijoms dėl šių įstatymų projektų: ERĮ, ATPK, Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo, Mokesčių administravimo įstatymo, Policijos veiklos įstatymo 6, 7 ir 12 straipsnių pakeitimo bei papildymo 6¹ ir 6² straipsniais įstatymo, Socialinės paramos nepasiturinčių šeimų mokiniais, besimokantiems bendrojo lavinimo mokyklose, įstatymo, Konsulinio statuto pakeitimo įstatymo bei Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo. Teisės aktų ir duomenų valdytojų parengtų dokumentų derinimo dinamika 2002–2005 metais pateikiama 10 grafike.

Teisės aktų ir duomenų valdytojų parengtų dokumentų derinimo dinamika 2002 - 2005 m.

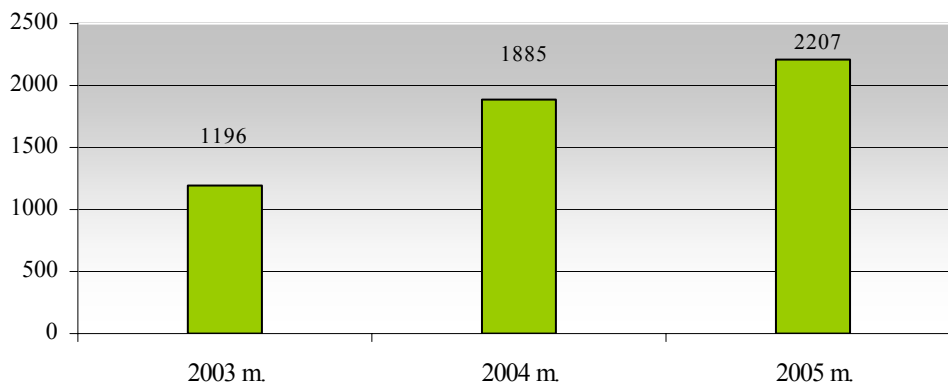

3.3. Konsultacijos

2005 m. Inspekcija suteikė 2207 konsultacijas duomenų valdytojams ir duomenų subjektams, t. y. 15 % daugiau nei praėjusiais metais. Iš šių skaičių matyti, kad duomenų valdytojai ir duomenų subjektai labiau domisi asmens duomenų apsauga, jų tvarkymu ir įstatymų jiems suteiktomis teisėmis. Konsultacijų skaičiaus dinamika pateikiama 11 grafike.

11 grafikas

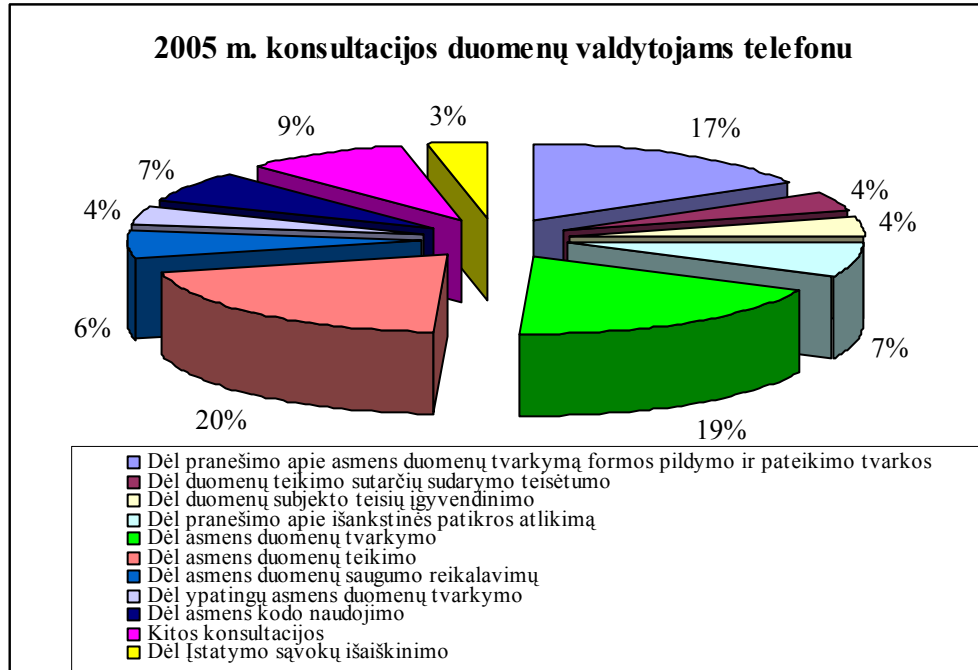
Konsultacijų skaičiaus dinamika 2003 - 2005 m.

1762 konsultacijos buvo suteiktos telefonu; 152 Inspekcijoje ir kitose institucijose; 124 konsultacijos suteiktos raštu; 51 kartą teikta informacija (konsultacijos) žiniasklaidai, 118 kartų atsakyta į klausimus interneto svetainėje.

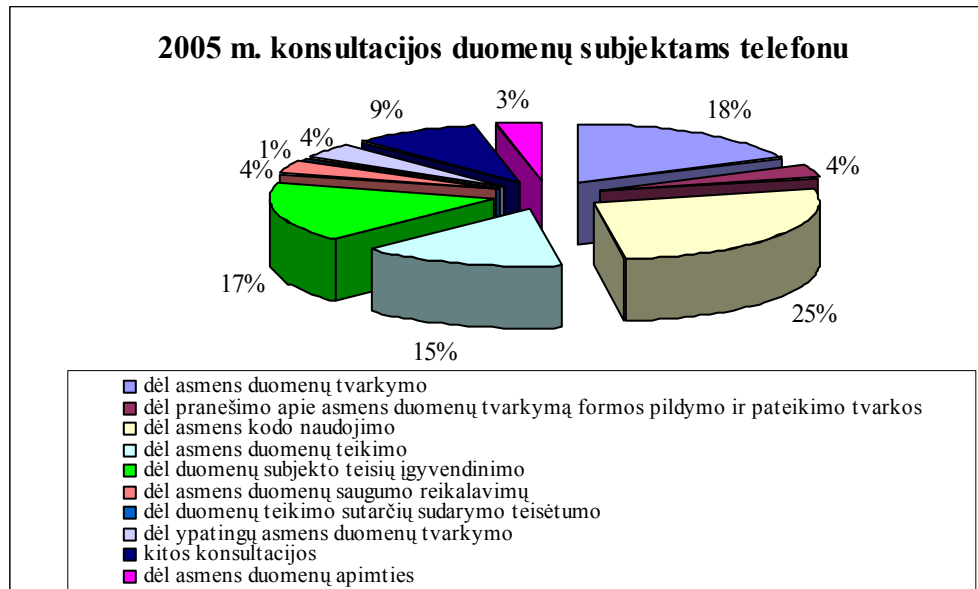
Internetu dažniausiai buvo teikiamos konsultacijos šiais klausimais: dėl asmens kodo naudojimo, dėl asmens duomenų naudojimo, dėl asmens duomenų apimties, dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, dėl ypatingų asmens duomenų tvarkymo, dėl pranešimo apie duomenų tvarkymą formos pildymo.

12 grafike pateiktoje diagramoje atsispindi konsultacijų, suteiktų duomenų valdytojams, skirstymas pagal klausimų pobūdį.

13 grafike pateiktoje diagramoje atsispindi konsultacijų, suteiktų duomenų subjektams, skirstymas pagal klausimų pobūdį.

13 grafikas

3.4. Europos Sąjungos dokumentų vertimas

2005 metais Inspekcijos valstybės tarnautojai ir (arba) darbuotojai išvertė ir visuomenei pristatė 7 29 straipsnio darbo grupės dokumentus.

Darbinis dokumentas (angl. *Working Paper*, toliau – *WP*) 105 „Darbinis dokumentas duomenų apsaugos klausimais, kai naudojama RDID technologija“. Darbo grupė teikia rekomendacijas radijo dažnių identifikavimo (toliau – RDID) technologijos gamintojams (RDID žymenis, skaitytuvus ir aparatus) bei RDID standartizavimo tarnyboms dėl jų atsakomybės už privatumo apsaugos reikalavimus atitinkančių technologijų kūrimą. Dokumentu siekiama, kad tokios technologijos skleidėjai ir naudotojai galėtų vykdyti

prievoles, nustatytas Duomenų apsaugos direktyvoje. Dokumente yra RDID technologijos ir jos naudojimo įvairiose srityse (transportavimas, aviacija, sveikatos apsauga, mažmeninė prekyba ir kt.) apžvalga. Analizuojami pagrindiniai duomenų apsaugos aspektai, atsirandantys dėl RDID technologijos naudojimo: informacijos, susijusios su asmens duomenimis, rinkimas, RDID naudojimas asmens duomenims kaupti kiekviename žymenyje bei RDID naudojimas asmenims sekti ir prieigai prie jo duomenų gauti. Skyriuje „ES duomenų apsaugos įstatymų taikymas informacijai, surenkamai naudojant RDID technologiją“ pateikiamos rekomendacijos dėl Duomenų apsaugos direktyvos taikymo bei dėl duomenų apsaugos reikalavimų suderinimo. Skyriuje „Techniniai ir organizaciniai reikalavimai, užtikrinantys tinkamą duomenų apsaugos principų įgyvendinimą“ analizuojama standartizavimo įtaka duomenų apsaugos principams, informavimo apie RDID buvimą priemonės bei techninės ir organizacinės teisės į informacijos gavimą, duomenų taisymą ir naikinimą įgyvendinimo priemonės.

WP 104 „Darbo dokumentas dėl duomenų apsaugos klausimų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisėmis“ primena pagrindinius teisinius principus, kurių privaloma laikytis ne tik autoriaus teises turintiems ir jomis besinaudojantiems, bet ir kitiems, su skaitmeninio tvarkymo sritimi susijusiems asmenims, tokiems kaip pramonės ir paslaugų teikėjai, siūlantys skaitmeninę teisių valdymo technologiją. Darbo grupė reiškia susirūpinimą dėl fakto, kad teisėtas technologijų naudojimas kūrinų apsaugai gali būti žalingas asmens duomenų apsaugai. Apsvarsčiusi duomenų apsaugos principų taikymą skaitmeniniam teisių valdymui, ji išvelgia didėjantį atotrūkį tarp asmenų apsaugos vidinėje (*off-line*) ir tiesioginio ryšio (*on-line*) aplinkoje, ypač atsižvelgiant į asmenų sekimą ir grupavimą. Darbo grupė ragina plėtoti ir diegti tokias technines priemones, kurių savybės atitinka privatumo, skaidraus ir riboto unikalių identifikatorių naudojimo reikalavimus bei suteikia vartotojui pasirinkimo galimybę.

WP 99 „Dėl viešojo ryšio tinkluose prieinamų duomenų saugojimo nusikalstamų veiksmų, įskaitant terorizmą, prevencijos, tyrimo, nustatymo ir patraukimo baudžiamojon atsakomybėn tikslais“ parengtas remiantis siūlymais, pateiktais keturių valstybių narių. Piliečiai vis dažniau kasdieniškai veikia ir operacijoms naudojami elektroninio ryšio tinklu ir paslaugomis. Šioje veikloje generuojami duomenys, vadinamieji „srauto duomenys“, apimantys detales apie laiką, vietą ir numerius, naudojami fiksuoto ar judriojo ryšio balso (telefonijos) paslaugoms, faksui, elektroniniam paštui, SMS – trumpiems tekstiniams pranešimams ir kitokiam interneto naudojimui, todėl atspindi vis daugiau detalių, susijusių su piliečių kasdienio gyvenimo aspektais. Dokumente aptarti 3 pagrindiniai kriterijai: teisinis pagrindas, demokratinės visuomenės poreikis ir atitikimas su teisėtu ir įvardytu tikslu. Tuo remiantis pareikšta nuomonė rengiamam Sprendimui dėl srauto duomenų išsaugojimo.

WP 107 „Dėl bendradarbiavimo tvarkos nustatymo skelbiant bendras nuomones apie adekvačias saugumo priemones, lemiamas bendroves saistančių taisyklių“. Bendrovė (juridinis asmuo), kuri yra suinteresuota pateikti bendroves saistančių taisyklių projektą kelioms duomenų apsaugos institucijoms patvirtinti, privalo pasiūlyti duomenų apsaugos instituciją (toliau – DAI), kuri bus pagrindinė institucija bendradarbiavimo procedūroje. Pati organizacija pagrindžia priežastis, kodėl pasirinktoji DAI turi būti laikoma pagrindine institucija. Dokumente išdėstyti kriterijai, kuriais remiantis turi veikti pagrindinė institucija.

WP 108 „Dėl nustatytos prašymo patvirtinti bendroves saistančias taisykles formas“. Ši bendrovių saistymo taisyklių patvirtinimo forma yra sudaryta siekiant padėti kompanijų grupėms, besikreipiančioms dėl jų bendrovę saistančių taisyklių patvirtinimo. Dokumente aprašoma forma yra rekomendacinio pobūdžio ir susideda iš tokių dalių: į kokią duomenų apsaugos instituciją bendrovė turėtų kreiptis, kokią informaciją turėtų pateikti savo prašyme, teisinis bendrovių saistymo pagrindas, vidinės bendrovės taisyklės, užtikrinančios saistymo veikimą, duomenų pobūdis, jų tvarkymo tikslai ir perdavimų apimtis grupėje.

WP 113 „Nuomonė 113/2005 dėl pasiūlymo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai dėl duomenų, tvarkomų teikiant viešąsias elektroninių ryšių paslaugas, išsaugojimo ir Direktyvos 2002/58/EB pakeitimo“. Europos Komisija pasiūlymą pateikė 2005-09-21,

remdamasi Europos iniciatyvomis, skirtomis kovai su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu. Dokumente pateikti svarstymai ir nuomonė apie priemones, kurios turi būti numatytos atsižvelgiant į reikalavimus, taikomus gavėjams ir tolesniam tvarkymui, leidimų poreikiui ir kontrolei, priemonės, taikomas paslaugų teikėjams atsižvelgiant į saugą ir logišką duomenų atskyrimą, duomenų kategorijų, susijusių su jų atnaujinimu, apibrėžimą bei būtinybę išskirti turinio duomenis.

WP 115 „Dėl vietos nustatymo duomenų naudojimo teikiant pridėtinės vertės paslaugas“ buvo parengtas, nes darbo grupė nutarė, kad asmens duomenys, susiję su vietos duomenų nustatymu, yra labai aktualūs. Tokie duomenys yra apibrėžiami kaip „elektroninių ryšių tinkluose tvarkomi duomenys, nurodantys viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų naudotojo galinių įrenginių geografinę padėtį“ (Direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje 2 straipsnis). Dokumente teigiama, kad vietos nustatymo duomenų panaudojimą lemia du faktoriai: sparčiai plėtojamas palydovinis ryšys, leidžiantis nustatyti geografinę padėtį ir gauti vietos nustatymo duomenis, ir judriojo ryšio aparatų (mobiliųjų telefonų) paplitimas. Nagrinėjamos problemos teisinis pagrindas ir bendrosios sąlygos, reglamentuojančios vietos nustatymo duomenų naudojimą siekiant teikti pridėtinės vertės paslaugas.

Šių dokumentų vertimai į lietuvių kalbą paskelbti Inspekcijos tinklalapyje.

3.5. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos parengtos rekomendacijos

Inspekcija pagal kompetenciją teikia konsultacijas duomenų subjektams, duomenų valdytojams, duomenų gavėjams, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams ir viešųjų ryšių tinklų teikėjams dėl asmens duomenų tvarkymo, duomenų apsaugos ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje klausimais, taip pat rengia metodines rekomendacijas dėl asmens duomenų apsaugos, privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje.

Inspekcija parengė 8 rekomenduojamas dokumentų formas bei rekomendacijas dėl asmens duomenų apsaugos ir tvarkymo. Minėtos rekomendacijos pateiktos Inspekcijos interneto svetainėje www.ada.lt

2005-02-01 patvirtinta nauja Pranešimo apie srauto duomenų pobūdį rekomendacinė forma, kuri atnaujinta 2005-10-05. Rekomendacinė pranešimo apie srauto duomenų pobūdį forma skirta viešųjų ryšių tinklų ir / ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 7 d. nutarimu Nr. 1317 (Žin., 2005, 144-5249), privalo pranešti Inspekcijai apie tvarkomus asmens duomenis ir jų pobūdį.

2005-02-19 patvirtinta Rekomenduojama pranešimo apie duomenų tvarkymą forma. Ši forma parengta siekiant padėti duomenų valdytojams teisingai užpildyti Pranešimą apie duomenų tvarkymą, vykdant ADTAĮ 25 straipsnio reikalavimus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 262 (Žin., 2002, Nr. 20-768; 2005, Nr. 143-5249) patvirtintą Asmens duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą tvarką.

2005 m. parengta ir 2005-02-23 raštu išsiųsta Švietimo ministerijai Pavyzdinė pranešimo dėl išankstinės patikros forma mokykloms. Forma parengta siekiant padėti švietimo įstaigoms teisingai užpildyti pranešimą dėl išankstinės patikros.

2005-09-27 patvirtinta Rekomendacija dėl asmens duomenų apsaugos teikiant sąskaitas už suteiktas paslaugas. Tai rekomendacinio pobūdžio dokumentas, skirtas komunalinių ir kitų panašių paslaugų teikėjams, teikiantiems gyventojams sąskaitas už suteiktas paslaugas. Tikslas – padėti duomenų valdytojams užtikrinti, kad teikiant sąskaitas už suteiktas paslaugas nebūtų pažeistos ADTAĮ nuostatos.

2005-10-10 patvirtinta Rekomendacija dėl pranešimo dėl išankstinės patikros formos pildymo, tvarkant asmens duomenis istorinio tyrimo tikslais. Ši rekomendacija parengta siekiant padėti duomenų valdytojams, ketinantiems tvarkyti asmens duomenis istorinio tyrimo

tikslais, užpildyti pranešimą dėl išankstinės patikros, geriau suvokti teisės aktus, reglamentuojančius išankstinės patikros atlikimo atvejus ir duomenų apsaugą.

2005-10-10 patvirtinta Rekomendacija dėl asmens duomenų tvarkymo atliekant istorinį mokslinį tyrimą. Ši rekomendacija skirta duomenų valdytojams, tvarkantiems asmens duomenis istorinio mokslinio tyrimo tikslu. Tikslas – nurodyti pagrindines kryptis, kaip turi būti tvarkomi asmens duomenys atliekant istorinį mokslinį tyrimą, kad nebūtų pažeista duomenų subjekto teisė į privatų gyvenimą ir būtų užtikrintas saugus bei teisėtas asmens duomenų tvarkymas.

2005-10-10 patvirtinta Rekomendacija dėl skundo formos. Jos tikslas – padėti duomenų subjektams tinkamai įgyvendinti teisę skųsti duomenų valdytojo veiksmus (neveikimą) Inspekcijai.

3.6. Visuomenės informavimas

Inspekcija informuoja visuomenę duomenų apsaugos klausimais rengdama pranešimus spaudai, jos atstovams dalyvaujant ir pasisakant televizijos, radijo laidose, taip pat įgyvendindama kitas visuomenės informavimo priemones. Veikla suaktyvėjo pertvarkius ir atnaujinus Inspekcijos interneto tinklalapį, jame skelbiamos mėnesio, savaitės aktualijos, nušviečiama teisinė praktika, renginiai, skelbiami naujausi dokumentai bei jų projektai.

2005 metais plėtojant duomenų apsaugos sistemą ir vykdant duomenų apsaugos priežiūrą parengta 100 visuomenės informavimo priemonių. Dalyvauta 9 televizijos laidose (LTV laidose „S. Bartkaus požiūris“, „Panorama“, „Labas rytas“, „Žurnalistinis tyrimas“, duoti interviu BTV, LNK, TV3 žinioms), 6 radijo laidose (3 interviu duomenų apsaugos klausimais buvo teikti Lietuvos radijui, 2 – Žinių radijui, dalyvauta radijo laidoje „Ryto garsai“), parengta 15 pranešimų spaudai, suorganizuota spaudos konferencija, 29 kartus teikta informacija žiniasklaidai. Dažniausiai buvo domimasi Inspekcijos vykdoma veikla (7 kartus), 5 kartus klausta dėl VSDFV tvarkomų asmens duomenų, 4 – dėl asmens kodo tvarkymo, 4 – dėl tiesioginės rinkodaros, kitais atvejais (9) dėl duomenų tvarkymo teisėtumo (dėl duomenų užfiksuotų vaizdo stebėjimo priemonėmis, tvarkymo, dėl telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos ir kt.). Taip pat įgyvendintos kitos visuomenės informavimo priemonės (skaityti pranešimai duomenų apsaugos klausimais, kartu su Ludwigo Boltzmanno žmogaus teisių institutu parengta „Visuomenės informavimo ir žinių kampanijos“ strategija, brošiūros, lankstinukai bei kt.).

4. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Inspekcija dalyvauja Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 29 straipsnio darbo grupės, Šengeno Jungtinės priežiūros institucijos, Europolo Jungtinės priežiūros institucijos, Muitinės Jungtinės priežiūros institucijos, Europos Tarybos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto ir jo biuro, Tarptautinės darbo grupės dėl duomenų apsaugos telekomunikacijose, Tarptautinių skundų nagrinėjimo susitikimų veikloje. Iš Europos Sąjungos institucijų gaunama nemažai jų rengiamų dokumentų, dėl kurių Inspekcija turi pareikšti nuomonę ir pateikti išvadas, taip pat susitikimuose pareikšti savo nuomonę nagrinėjamu klausimu bei skaityti pranešimus.

Inspekcija, siekdama užtikrinti, kad asmens duomenų apsaugos lygis atitiktų Europos Sąjungos institucijų keliamus reikalavimus duomenų apsaugai, aktyviai bendradarbiauja tarptautiniu lygmeniu. Dalyvauja Europos Sąjungos, Europos Tarybos institucijų veikloje, tarptautiniuose renginiuose ir juos organizuoja, keičiasi informacija apie duomenų apsaugos teisės aktus ir administracinę praktiką su užsienio šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, perima naudingą praktiką. Bendradarbiaudama su kitų šalių duomenų apsaugos

priežiūros institucijomis, teikia informaciją joms apie savo veiklą, administracinius gebėjimus bei naujoves.

4.1. Paklausimai ir informacija iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų

Inspekcija rengia atsakymus į įvairius užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų paklausimus, pateikta informaciją apie Inspekcijos veiklą ir administracinę praktiką duomenų apsaugos srityje.

Per metus parengti 84 atsakymai į paklausimus Konvencijos ETS Nr. 108 šalims ir Inspekcijos parengti paklausimai. Inspekcija parengė ir išsiuntė 16 paklausimų Europos Sąjungos valstybėms narėms dėl ADTAI taikymo mirusių asmenų duomenų apsaugai, 15 paklausimų dėl tiesioginės rinkodaros ir išankstinio abonento sutikimo elektroninių ryšių srityje, 20 paklausimų dėl asmens kodo tvarkymo. Pagal gautus atsakymus buvo parengti apibendrinimai. Parengti ir išsiųsti 33 atsakymai į gautus paklausimus iš Švedijos, Lenkijos, Maltos, Belgijos, Italijos, Olandijos, Čekijos, Graikijos, Slovakijos, Danijos, Šveicarijos, Estijos, Austrijos, Vengrijos duomenų apsaugos institucijų, Europos Tarybos, Europos Komisijos bei kitų užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų.

Inspekcija išnagrinėjo bei pateikė 44 išvadas dėl Europos Sąjungos dokumentų projektų. Iš jų 5 – Europos Tarybos dokumentai, 24 – 29 straipsnio darbo grupės dokumentai, 14 – Europolo Jungtinės priežiūros institucijos dokumentų, 1 – Šengeno Jungtinės priežiūros institucijos dokumentas.

4.2. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose

2005 m. Inspekcija dalyvavo 29 renginiuose užsienyje. 3 Inspekcijos valstybės tarnautojai dalyvavo PHARE dvynių projekto „Asmens duomenų apsaugos administracinių ir techninių gebėjimų stiprinimas“ mokymuose, dalyvauta 6-ioose 29 straipsnio darbo grupės susitikimuose, 4-ioose Europos Tarybos Konvencijos ETS Nr. 108 Konsultacinio komiteto susitikimuose, 4-ioose Europolo Jungtinės priežiūros institucijos, Šengeno Jungtinės priežiūros institucijos, Muitinės Jungtinės priežiūros institucijos susitikimuose bei 12-oje kitų tarptautinių renginių (Skundų nagrinėjimo seminare Budapešte; Tarptautinės duomenų apsaugos telekomunikacijų sektoriuje darbo grupės susitikime Madeiroje; Europos informacijos laisvės ir duomenų apsaugos akademijos seminare Berlyne; Europos informacijos laisvės ir duomenų apsaugos akademijos seminare Berlyne; Europos duomenų apsaugos įgaliotinių konferencijoje Krokuvoje; Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių susitikime Smolence; *Privireal* grupės susitikime Briuselyje; tarptautiniame simpoziume „Judriojo ryšio komunikacijos ir privatumas“, Tarptautinės duomenų apsaugos telekomunikacijų sektoriuje darbo grupės susirinkime Berlyne; tarptautinėje duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferencijoje Montreux’e; jungtiniame LAP-CNSA darbo grupių susitikime Londone; Duomenų apsaugos policijos darbo grupės susitikime Briuselyje; Vengrijos Europolui perduodamų duomenų apsaugos įgaliotinio organizuotoje konferencijoje „Teisėsauga ir duomenų apsauga“ Budapešte).

2005 m. gegužės 22–26 d. vykusiame Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių susitikime Smolence, Slovakijos Respublikoje, aptarti duomenų apsaugos plėtojimo, asmens kodo naudojimo, biometrinių duomenų tvarkymo ir kiti aktualūs klausimai, skaityti pranešimai apie duomenų apsaugos plėtojimą Lietuvoje bei apie asmens kodo naudojimo problemas. Inspekcijos atstovai aktyviai dalyvavo tobulinant ir priimant Slovakijos duomenų apsaugos priežiūros institucijos parengtą deklaraciją dėl tolesnio bendradarbiavimo.

2005 m. rugsėjo 14–16 d. Montreux’e (Šveicarija) vykusioje 27-ojoje tarptautinėje duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferencijoje buvo patvirtinta deklaracija „Asmens duomenų apsauga ir privatumas globalizuotame pasaulyje: gerbti įvairovę yra visuotinė teisė“ (Montreux’o deklaracija). Viena iš šios deklaracijos rengėjų yra Inspekcija.

Konferencijoje taip pat priimtos rezoliucijos apie biometrinių duomenų panaudojimą pasuose, ID kortelėse ir kelionės dokumentuose bei asmens duomenų naudojimą politinių kampanijų (rinkimų ir pan.) metu.

4.3. Tarptautinių renginių organizavimas

2005-11-14–15 viešbutyje „Reval Hotel Lietuva“, Vilniuje, vyko tarptautinė konferencija „E-verslas ir duomenų apsauga“, kurią organizavo UAB „Expozona“ kartu su Inspekcija, bendradarbiaujant su Latvijos ir Estijos duomenų apsaugos institucijoms.

Konferencijos tikslas buvo supažindinti dalyvius su aktualiais duomenų apsaugos klausimais, atkreipti dėmesį į naujų technologijų poveikį asmens privatumui. Pagrindinės konferencijos temos: elektroninis verslas ir privatumo politika, tiesioginė rinkodara ir duomenų apsauga, duomenų apsaugos organizavimas įmonėje, vartotojų tapatybės nustatymas internete, geros praktikos pavyzdžiai tvarkant asmens duomenis tarptautinėse kompanijose, kaip kovoti su nepageidaujamomis žinutėmis, nusikaltimai elektroninėje erdvėje ir jų prevencija bei elektroninė bankininkystė ir sukčiavimai. Pranešimus konferencijoje skaitė Latvijos, Estijos, Vokietijos, Belgijos, Jungtinės Karalystės ir Lietuvos duomenų apsaugos priežiūros institucijų, audito firmų, bankų, advokatų kontorų, valstybinių ir privačių įmonių bei visuomeninių organizacijų atstovai. Inspekcijos atstovas skaitė įvadinį pranešimą „Informacinė visuomenė visiems – ateities uždavinys“, kuriame buvo kalbama apie informacinių technologijų poveikį privačiam gyvenimui, vartotojo pasitikėjimą duomenų valdytoju, privatumo gynimą elektroniniame versle. Pranešimas buvo užbaigtas nuostata, kad elektroninio verslo sėkmė yra abipusis pasitikėjimas. Kitas Inspekcijos atstovas skaitė pranešimą tema „Asmens duomenų apsauga tiesioginėje rinkodaroje“, kuriame buvo apžvelgti Lietuvos Respublikos įstatymai, Europos Tarybos dokumentai ir 29 straipsnio darbo grupės priimti dokumentai, reglamentuojantys asmens duomenų apsaugą.

4.4. PHARE projektas

Inspekcija kartu su Ludvigo Boltzmanno žmogaus teisių institutu (Austrija) nuo 2004-03-29 iki 2005 m. liepos mėn. įgyvendino PHARE dvynių projektą LT02/IB-JH-02/03 „Asmens duomenų apsaugos administracinių ir techninių gebėjimų stiprinimas“ (toliau – Projektas). Projekto ataskaitoje buvo konstatuota, kad visi sutartyje suplanuoti darbai atlikti sėkmingai.

Projekto tikslai buvo Inspekcijos administracinių gebėjimų stiprinimas ir duomenų valdytojų, pareigūnų, vykdančių asmens duomenų apsaugos priežiūrą (išskyrus Inspekcijos specialistus), teisėjų ir visuomenės žinių apie duomenų apsaugą kėlimas. Siekiant šių tikslų, dalyvauti Projekte buvo pakviesti Austrijos, Vokietijos, Prancūzijos, Nyderlandų, Ispanijos ir kitų Europos Sąjungos šalių ekspertai.

Pagal ekspertų parengtas rekomendacijas, siūlymus ir metodinius dokumentus parengtas „Asmens duomenų apsaugos administracinių ir techninių gebėjimų stiprinimo“ įgyvendinimo planas. Jame numatytos priemonės „VDAI gebėjimų stiprinimui“, „Duomenų apsaugos mokymo komplektų paruošimui“, „Duomenų valdytojų, teisėjų ir ne VDAI pareigūnų mokymui“, „Visuomenės informavimo ir žinių kampanijai“, „Lietuvos duomenų apsaugos teisės aktų komentarų parengimui“, „Pasiūlymų dėl informacijos priežiūros ir skundų nagrinėjimo sukūrimui“ bei „Duomenų saugumo atitikties vertinimo metodikos sukūrimui“.

2005 m. liepos 28 d. įvyko spaudos konferencija duomenų apsaugos tema. Joje buvo pateikta informacinė medžiaga apie bendruosius duomenų apsaugos principus, apie piliečių teisę į privatumą darbe, apie teisę į privatų gyvenimą žiniasklaidoje bei apie asmens duomenų apsaugos reikalavimus rinkodaroje. Taip pat buvo pristatyta PHARE projekte parengta visuomenės informavimo strategija. Spaudos konferencijoje dalyvavo Austrijos Ludvigo Boltzmanno žmogaus teisių instituto atstovas, žurnalistų etikos inspektorius bei Inspekcijos direktorius.

5. DARBO ORGANIZAVIMAS

5.1. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos struktūra

2005 m. įsigaliojo nauja Inspekcijos struktūra, kurioje yra Inspekcijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas (nuo 2005-01-31 du direktoriaus pavaduotojų etatai), administracija ir keturi skyriai: Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo, Informacijos ir technologijų, Teisės ir Prevencijos.

Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus tikslas – užtikrinti duomenų subjekto teisių apsaugą, plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą duomenų apsaugos srityje. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra kontroliuoti duomenų tvarkymo teisėtumą, kovoti su duomenų tvarkymo pažeidimais, užtikrinti tinkamą Konvencijos ETS Nr. 108 įgyvendinimą, bendradarbiauti su kitomis valstybėmis ir tarptautinėmis institucijomis duomenų apsaugos srityje.

Informacijos ir technologijų skyriaus tikslas – siekti, kad visuomenė būtų pakankamai informuota apie Inspekcijos veiklą, užtikrinti tinkamą teisės aktų, reglamentuojančių archyvo tvarkymą ir raštvedybą, įgyvendinimą Inspekcijoje, padėti vykdyti asmens duomenų tvarkymo automatinio būdu teisėtumo kontrolę. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra tinkamai įgyvendinti asmens teisę gauti informaciją apie Inspekcijos veiklą, organizuoti raštvedybos ir archyvo tvarkymą, tinkamą IT ir ryšių įgyvendinimą Inspekcijoje, padėti Prevencijos bei Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriams atlikti automatinio duomenų tvarkymo tikrinimus.

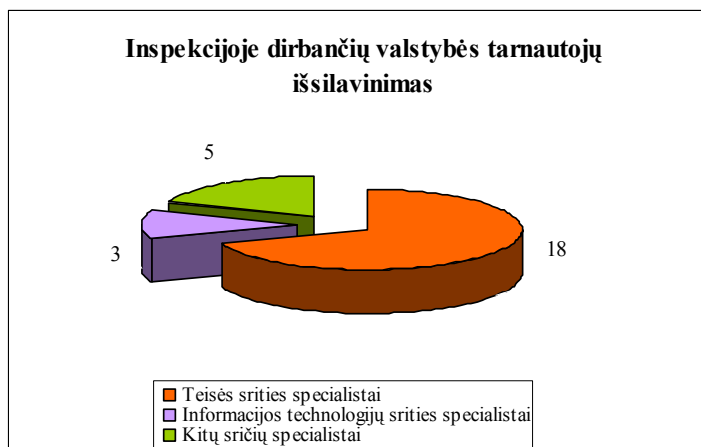
Teisės skyriaus tikslas – plėtoti duomenų apsaugą. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra teikti konsultacijas, inicijuoti, rengti ir derinti teisės aktų projektus.

Prevencijos skyriaus pagrindinis uždavinys yra vykdyti prevencinę asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kontrolę.

5.2. Žmogiškieji ištekliai

Inspekcijoje įsteigta 30 etatų. 2005 metų pradžioje Inspekcijoje dirbo 23 asmenys, metų pabaigoje – 29, iš jų 26 valstybės tarnautojai ir 3 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Visi valstybės tarnautojai ir darbuotojai turi aukštąjį išsilavinimą. Valstybės tarnautojų išsilavinimo suskirstymas pateiktas 14 grafike. 2 darbuotojai neakivaizdiniu būdu siekia antrojo aukštojo išsilavinimo (teisinio). 2005 metų vidutinis darbuotojų amžius – 37 metai. 2005 m. 16 valstybės tarnautojų turėjo kvalifikacines klases: 1 tarnautojas turi pirmą kvalifikacinę klasę, 8 – antrą kvalifikacinę klasę ir 7 – trečią kvalifikacinę klasę.

14 grafikas

Kiekvienais metais darbuotojams sudaromos galimybės kelti kvalifikaciją ir gerinti įgūdžius Lietuvoje ir užsienyje. 2 Inspekcijos valstybės tarnautojai dalyvavo PHARE dvynių

projekto „Asmens duomenų apsaugos administracinių ir techninių gebėjimų stiprinimas“ mokymuose Vokietijoje ir Austrijoje, 1 Inspekcijos valstybės tarnautojas dalyvavo Londone, Stokholme ir Vilniuje Vidaus reikalų ministerijos PHARE programos projekto „Administracinių ir techninių gebėjimų stiprinimas užtikrinant duomenų, informacinių technologijų bei jomis perduodamų duomenų apsaugą“ mokymuose. Kiti dalyvavo PHARE ekspertų susitikimuose, kėlė kvalifikaciją Lietuvos viešojo administravimo institute, Ekonomikos mokymo centre, Finansų ministerijos mokymo centre ir kt. Taip pat Inspekcijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai gilino savo kompiuterines, specialiąsias profesines ir užsienio kalbos (anglų) žinias.

5.3. Skundai ir paklausimai dėl Inspekcijos veiklos

Šiame skyriuje pateikiama fizinių ir juridinių asmenų skundų, susijusių su Inspekcijos priimtais sprendimais, bei paklausimų dėl Inspekcijos veiklos apžvalga.

1. 2004-09-14 Inspekcijoje gautas B. L. skundas dėl asmens kodo suteikimo privačiam asmeniui ir neteisėto jo panaudojimo. Pranešime teigiama, kad nurodytas asmuo kreipėsi į Trakų r. apylinkės teismą su privataus kaltinimo pareiškimu, kuriame nurodė pareiškėjo asmens kodą. Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad pareiškėjo asmens kodą teismui pateikė advokatas, jo veikloje ADTAĮ pažeidimų nenustatyta. 2004-11-11 Inspekcijoje gautas dar vienas B. L. skundas, kuriame teigiama, kad skundas nebuvo tinkamai išnagrinėtas, ir prašoma išsiaiškinti, kaip jo asmens duomenys pateko į teismą. Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad vienas pareiškėjo nurodytas asmuo asmens duomenis tvarko savo asmeniniams poreikiams (paduodant pareiškimą teismui), šiuo atveju ADTAĮ netaikomas. Tai pat nustatyta, kad advokatas netvarko pareiškėjo asmens kodo nei automatinio, nei neautomatinio būdu susistemintose rinkmenose, todėl ir šiuo atveju ADTAĮ nėra taikomas. Pareiškėjas, nesutikdamas su Inspekcijos sprendimu, kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas panaikinti Inspekcijos 2004-12-13 priimtą sprendimą Nr. 2R-2993. Teismas nustatė, kad Inspekcija skundą išnagrinėjo nepažeisdama procesinių terminų, ir skundą atmetė. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą. 2005-08-16 teismas priėmė nutartį apeliacinį skundą atmesti ir palikti galioti Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą.

2. 2005-07-19 gautas Seimo kontrolieriaus raštas, kuriame pranešama, kad Seimo kontrolierių įstaigoje yra tiriamas UAB „Ekstra“ žurnalistės skundas dėl pareigūnų veiksmų, ir prašoma pateikti informaciją, susijusią su šiuo skundu. Inspekcija 2005-08-09 (2005-09-08 papildymas) pateikė prašomą informaciją Seimo kontrolieriui. Inspekcija, reaguodama į TV laidos „S. Bartkaus požiūris“ prodiuserio 2005-01-17 pranešimą dėl, kaip manoma, neteisėto duomenų tvarkymo, 2005-03-09 „Lietuvos žiniose“ pateiktą informaciją ir su tuo susijusį UAB „Bitė GSM“ 2005-03-21 pranešimą, atliko patikrinimus Gyventojų registro tarnyboje prie VRM ir UAB „Žvilgsnis iš arčiau“. ADTAĮ pažeidimų, susijusių su minėtais pranešimais, nenustatyta. Vėliau, t. y. 2005-07-28 spaudos konferencijos metu, žurnalo „Ekstra“ žurnalistė, sužinojusi, kad tyrimas buvo atliktas, informavo apie turimą diskelį su asmens duomenimis, ir sutiko jį perduoti Inspekcijai. Inspekcija, susipažinusi su diskelyje esančia informacija ir atsižvelgusi į jos apimtį, kreipėsi į Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą, prašydama ištirti, ar kompiuterių diskelyje esančių duomenų surinkimas ir tolesnis jų tvarkymas neteisėtais tikslais turi nusikalstamos veikos požymių. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes 2005-08-22 Vilniaus miesto apylinkės prokuratūroje pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl neteisėto informacijos rinkimo apie privatų asmens gyvenimą.

3. 2005-07-21 Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio raštu gautas Ministro Pirmininko pavedimas informuoti apie sprendimus, priimtus dėl UAB „Glaxo Smith Kline“ keliamos problemos. UAB „Glaxo Smith Kline“ raštu kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerį, teigdama, kad valstybės institucija privačiam subjektui nesudaro galimybės išsamiai paaiškinti įstatymo normų aiškinimo ir taikymo aspektus. Inspekcija,

atlikusi pagal asmens skundą tikrinimą minėtoje bendrovėje ir nustačiusi ADTAĮ pažeidimų surašę ATP protokolą (plačiau žr. skyriuje „Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai“). UAB „Glaxo Smith Kline“ nesutinka su Inspekcijos pozicija ir mano, kad jiems galėtų būti suteikta teisė Inspekcijos nurodymo pagrindu ištaisyti asmens duomenų tvarkymo trūkumus, o ne kelti ATP bylą.

2005-07-22 Inspekcija pateikė atsakymą į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio paklausimą. Patikrinimas minėtoje bendrovėje buvo atliktas vadovaujantis Skundų nagrinėjimo ir patikrinimų dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo atlikimo bei sprendimų priėmimo procedūra, analogiška įtvirtintai Vyriausybės 2005 liepos 13 d. nutarime „Dėl Ryšio slaptumo patikrinimų atlikimo taisyklių patvirtinimo“, ATP protokolas surašytas vadovaujantis ATPK nustatyta tvarka. Protokolas persiųstas teismui 2005-07-18. Tą pačią dieną gautas UAB „Glaxo Smith Kline“ direktoriaus raštas, kuriame prašoma paskirti susitikimą. Vadovų susitikime, kuris įvyko 2005-07-21, taip pat dalyvavo Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėja bei Teisės skyriaus vyr. specialistė. Pasitarimo metu buvo išklaustyti bendrovės atstovai, informuoti apie ATP protokolo išsiuntimą teismui, Inspekcijos specialistai paaiškino ADTAĮ reikalavimus ir patarė bendrovei patikslinti 2003 m. pateiktą pranešimą apie asmens duomenų tvarkymą, labiau suderinti duomenų tvarkymo sutartį tarp duomenų valdytojo – UAB „Glaxo Smith Kline“ ir duomenų tvarkytojo – UAB „Mokėjimo kortelių sistemos“ su piliečio paraiškos GSK dalinio apmokėjimo kortelei įsigyti forma. Pasiūlyta klausimą dėl asmens kodo rinkimo ir naudojimo, dėl kurio Inspekcijos buvo surašytas ATP protokolas, aptarti po teismo sprendimo. Inspekcija taip pat mano, kad rašte nepagrįstai teigiama, kad „valstybės institucija privačiam subjektui nesudaro galimybės išsamiai paaiškinti įstatymo normų aiškinimo ir taikymo aspektus“. Inspekcijos specialistai, kurie atlieka asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimus, bendrauja su duomenų valdytojais ir atsako į visus jiems rūpimus klausimus. Be to, teisinės konsultacijos teikiamos telefonu, el. paštu, atvykus į Inspekciją, prireikus organizuojami susitikimai su Inspekcijos atstovais.

4. 2005-05-09 Inspekcijoje gautas registruoto lobisto R. S. pranešimas dėl ADTAĮ pažeidimų, kuriame teigiama, kad 20 išvardytų komunalines paslaugas teikiančių įmonių sąskaitas gyventojams pateikia atvira forma, todėl yra pažeidžiamos gyventojų teisės ir neužtikrinamas asmens duomenų saugumas. Taip pat prašoma atlikti asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus nurodytose įmonėse. 2005-05-17 išsiųstas atsakymas pareiškėjui. Kadangi R. S. atstovauja Vilniaus gyventojų grupei kaip lobistas, tačiau į Inspekciją kreipėsi ne vykdydamas lobistinę veiklą, buvo paprašyta pateikti konkrečią informaciją, kokios teisės yra / buvo pažeistos ar kokie kiti pažeidimai yra / buvo daromi bei pateikti tai patvirtinančius dokumentus. Be to, paprašyta nurodyti, kokių konkrečiai asmenų ir kokios teisės yra pažeidžiamos bei pateikti įgaliojimą, suteikiantį teisę atstovauti pranešime nurodytus asmenis bei teisę gauti apie juos informaciją po Inspekcijos atlikto asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimo rašte nurodytose įmonėse. Pranešta, kad nepateikus įgaliojimo Inspekcija nenagrinės pateiktos informacijos.

Minėtas asmuo dar keletą kartų kreipėsi į Inspekciją dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų komunalines paslaugas teikiančiose įmonėse. Inspekcija, reaguodama į pateiktą informaciją, siekdama išaiškinti duomenų valdytojams ADTAĮ nuostatas, informuoti visuomenę apie galimą riziką pažeisti asmens teisę į privatumą, kai sąskaitos už suteiktas paslaugas yra pateikiamos atviruoju būdu, 2005-08-08 parengė pranešimą spaudai „Dėl asmens duomenų apsaugos teikiant sąskaitas už suteiktas paslaugas“, kuriame pateikė rekomendacinio pobūdžio patarimus duomenų valdytojams. Pranešimas sukėlė didelį susidomėjimą – informacija buvo paskelbta dienraščiuose, radijo ir televizijos laidose. Be to, siekiant spręsti šią problemą, 2005-09-27 buvo parengta ir Inspekcijos svetainėje paskelbta rekomendacija „Dėl asmens duomenų apsaugos teikiant sąskaitas už suteiktas paslaugas“, skirta komunalines ir panašias paslaugas gyventojams teikiančioms įmonėms. Minėtos rekomendacijos buvo išsiųstos ir registruoto lobisto rašte nurodytoms įmonėms. Vėliau, R. S.

siūlymu, rekomendacijos išsiųstos dar 180 komunalines ir panašias paslaugas gyventojams teikiančių įmonių (iš viso 200).

2005-10-27 Inspekcijoje gautas registruoto lobisto R. S. raštas, kuriame siūloma duomenų valdytojams išsiųsti paklausimus, kaip vykdomos minėtos rekomendacijos. Inspekcija atsakė, kad asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimus atlieka, esant duomenų subjekto skundai ar prašymui, arba savo iniciatyva, kai turi pagrįstos informacijos apie galimus duomenų subjektų teisių pažeidimus.

Minėtas asmuo dėl šios problemos kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetą, teigdamas, kad duomenų valdytojai ir toliau teikia sąskaitas atviruoju būdu ir pažeidinėja ADTAĮ ir gyventojų teises. 2005-11-30 Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitete įvyko posėdis, kuriame svarstyti klausimai, susiję su Inspekcijos parengtų rekomendacijų vykdymu, bei aptartos kitos duomenų apsaugos problemos. Posėdžio protokolu Inspekcijai pavesta pateikti informaciją, kaip realiai įgyvendinamos ADTAĮ nuostatos, ar nepažeidžiamos žmogaus teisės, bei pasiūlyta didesnę dėmesį skirti visuomenės švietimui asmens duomenų naudojimo ir tvarkymo srityje.

6. VEIKLOS GAIRĖS

Siekdama kuo efektyviau dalyvauti asmens teisės į privatumą užtikrinimo veikloje Inspekcija dalyvaus ES teisės (*acquis communautaire*) perkėlimo į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę ir jos įgyvendinimo veikloje, taip pat tobulinant nacionalinės teisės normas duomenų apsaugos srityje.

Plėtojant duomenų apsaugą numatoma parengti ADTAĮ pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą (pakeitimai yra susiję su asmens kodo naudojimo, vaizdo stebėjimo reguliavimu, už duomenų apsaugą atsakingo asmens (ar padalinio) teisinio statuso pakeitimais ir kt.)

Planuojama stiprinti prevencinę veiklą, o tikrinant asmens duomenų tvarkymo teisėtumą daugiau dėmesio skirti organizacinių, techninių duomenų apsaugos priemonių patikrinimams. Inspekcija dės visas pastangas ir sieks, kad padaugėtų duomenų valdytojų, tinkamai įgyvendinančių duomenų apsaugos reikalavimus.

Ypač didelį dėmesį Inspekcija numato skirti visuomenės švietimui asmens duomenų naudojimo ir tvarkymo srityje bei užtikrinant žmogaus teises. Taip pat numatoma tobulinti duomenų valdytojams skirtas išankstines priemones, kad būtų išvengta galimų teisės aktų pažeidimų šioje srityje.